DARBININKAS

Vol. LXXX, Nr. 24
Birželis - June 16, 1995 Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

Kaina
$1.00

Paminklas Kaune 1941-ųjų birželio sukilimo dalyviams.
Algimanto Žižiūno nuotrauka

LIETUVOJE ir apie LIETUVĄ

-- **Liuksemburge** birželio 12 d. pasirašyta Lietuvos asocijuotos narystės Europos Sąjungoje sutaris. Lietuvai jos pasirašymo iškilmėse atstovavo premjeras A. Šleževičius ir URM sekretorius Albinas Januška. Lietuvos Vyriausybė jau galvoja apie būsimas derybas dėl tikrosios narystės ES-je, kuriose Lietuva taip pat sieks tam tikrų lengvatų ir išlygų, pirmiausia šalies žemės ūkiui.

-- **Lietuvos ir Švedijos migracijos** tarnybų atstovai birželio 8 d. apžiūrėjo Ruklos ir Pabradės karines bazes, kuriose manoma steigti pabėgėlių stovyklas. Lietuvoje, kurioje nuolat sulaikomi bėgliai iš skurstančių Azijos ir Afrikos vasltybių, kol kas nesukurta jų rūpybos infrastruktūra. Nelegalūs migrantai iki deportacijos dažniausiai laikomi areštinėse arba paskirstymo punktuose. Švedija, kuri ypač suinteresuota greitesniu Lietuvos pasirengimu priimti pabėgėlius, siūlo konsultacijas ir techninę bei finansinę pagalbą.

-- **Kas aštuntas** garbingiausios Lietuvos valstybinės pensijos gavėjas - aukšto lygio SSKP veikėjas. Tuo tarpu, pavyzdžiui, Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos deputatei Rūtai Gajauskaitei ir Nepriklausomybės akto signatarui Mykolui Arlauskui paskirtos dvigubai mažesnės antrojo laipsnio valstybinės pensijos.

-- **Lėktuvas "Boeing 737"** bus perkamas už Europos Sąjungos paskolas, kurias Lietuva gaus tik po to, kai Tarptautinis valiutos fondas pritars Lietuvos ekonomikos vystymo programai. Apie tai spaudos konferencijoje pranešė ministras pirmininkas Adolfas Šleževičius. Pasak jo, TVF direktorių valdybos posėdis numatytas liepos 12-14 dienomis. Tikimasi, kad po jo Lietuva gaus apie 60 mln. JAV dolerių fondo paskolą bei ES paskolas, kurių dydžio premjeras neminėjo. Lėšas tikimasi gauti iki rugsėjo pradžios.

-- **Lietuvos "Litimpeks bankas"** ir Lenkijos "Banka Polska kasa opieki SA" (PEKAO) pasirašė bendradarbiavimo sutartį. Kaip pranešė "Litimpeks" banko spaudos atstovas, PEKAO taip pat sutiko ateityje suteikti kredito liniją už 1-2 mln. JAV dolerių ūkio projektams finansuoti Lietuvoje. Vėliau ši suma gali išaugti iki 5 mln. dolerių. Pasak "Litimpeks" banko valdybos pirmininko pavaduotojo Vytauto Galvelės, šios kredito linijos leis investuoti Lietuvoje "didelius pinigus", tačiau tam dar reikia surasti investicinių projektų. PEKAO vadovai birželio 7 d. Vilniuje atidarė banko atstovybę Lietuvoje.

-- **Rygoje įvyko** pirmasis Baltijos valstybių dešiniųjų partijų pasitarimas. Buvo aptartas tolesnis bedradarbiavimas, ekonominė padėtis, pasienio reikalai, taip pat Lietuvos, Latvijos ir Estijos dalyvavimas Vakarų Europos struktūrose. Dešiniųjų partijų atstovai tvirtino, kad Baltijos valstybių tarpusavio nesutarimus Rusija sėkmingai naudoja tam, kad sutrukdytų Lietuvai, Latvijai ir Estijai įsijungti į Europos struktūras.

Skolintais pinigais užtikrinta stabilili politika

Tarptautinio valiutos fondo atstovas Lietuvoje Peter Cornelius teigia, kad po tam tikrų nesklandumų, dėl kurių Lietuvos Vyriausybei nepavyko įgyvendinti 1994 m. biudžeto plano, Vyriausybė vėl ėmėsi griežtos finansų politikos, įgalinsiančios Lietuvą įgyvendinti TVF iškeltus reikalavimus ir tikėtis naujų paskolų savo mokėjimų balansui stabilizuoti. "Ateinančiame TVF tarybos susirinkime, kuris įvyks liepos viduryje, Lietuvai bus patvirtinta 30 mln. dolerių vertės antra ir trečia pagal TVF išplėstinę finansavimo programą (EFF) paskolos dalys", - pridūrė jis. Lietuvos Vyriausybės prašymas suteikti šaliai antrąją paskolos dalį buvo atmestas, kai 1994 m. gruodžio mėnesį Lietuvos biudžeto deficitas pasiekė 60 mln. litų.

P. Cornelius pasakė, kad 1995 m. pirmojo ketvirčio biudžeto deficitas, kuris siekė 10 mln. litų, yra mažesnis nei numatyta sutartyje. P. Cornelius pareiškė susirūpinimą, kad Lietuvos biudžeto balansas išlaikomas "tiktai griežto išlaidų apribojimo dėka",ir paragino Lietuvos Vyriausybę aktyviau rinkti mokesčius.

Per pirmąjį šių metų ketvirtį Lietuvoje buvo surenkama vidutiniškai 380 mln. litų mokesčių per mėnesį. Balandžio mėnesį surinkta apie 500 mln. litų mokesčių - tai didžiausias skaičius nuo 1991 m. "Ši suma įrodo, kad Lietuvos valdžia ėmėsi atitinkamų priemonių mokesčiams surinkti", - pasakė P. Cornelius.

Jis pridūrė, kad Tarptautinis valiutos fondas patenkintas ir Lietuvos makroekonomikos politika. Balandžio mėnesį infliacija Lietuvoje siekė tik 1,4%. Tai mažiausias infliacijos procentas iš visų trijų Baltijos valstybių.

Tarptautinėje konferencijoje investicijų klausimais, kurią gegužės 4 d. "Villon" viešbutyje surengė Lietuvos Vyriausybė ir Europos Bendrijos komisija G-24 valstybių grupės vardu, buvo pristatyta Valstybės investicijų 1995 - 1997 m. programa. Pagal šią programą numatoma orientuotis į tas ekonomikos sritis, kurios padeda plėtoti privatų biznį, taip pat teikia bendrojo naudojimo produktus ir paslaugas. Daugiausia tai susiję su ekonomikos infrastruktūros - energetikos objektų ir tinklų, ryšių, transporto, kelių vandens tiekimo sistemų, taip pat aplinkos apsaugos švietimo, sveikatos apsaugos pertvarka bei šių šakų reikiamo lygio išlaikymu. Programoje akcentuojama, kad produktyvaus sektoriaus finansavimas iš valstybės biudžeto ir valstybės vardu gaunamų užsienio paskolų mažės, o vėliau bus visiškai nutrauktas. Pavyzdžiui, savarankiškos pelno siekiančios pramonės, statybos žemės ūkio įmonės turi būti pertvarkomos naudojant privačias bei komercinių bankų lėšas.

Valstybės investicijų prioritetai teikiami energetikai, transportui ir aplinkos apsaugai, be to, lėšų gaus ir kai kurios socialinio sektoriaus sritys, pavyzdžiui, sveikatos apsauga. Energetikos projektams, kuriuos būtina įgyvendinti, preliminariais duomenimis, reikia apie 4 mln. litų. Svarbiausi iš jų - Kruonio HAE, Ignalinos AE panaudoto branduolinio kuro saugyklų statyba bei šios jėgainės saugumo darbai. Būtingės terminalo statyba naftotiekio Būtingė - Mažeikiai tiesimas, taip pat šiluminių elektrinių sanavimas ir rajonų šildymo sistemų atnaujinimo darbai.

Svarbiausi transporto projektai - Klaipėdos uosto rekonstravimas, automagistralės Via Baltica statyba, kartu modernizuojant muitinės postus. Kitas labai svarbus projektas - Šiaulių aerouosto rekonstravimas bei tarptautinės geležinkelio linijos Varšuva - Bialystokas - Kaunas - Ryga - Talinas pertvarkymas.

Aplinkos apsaugos projektai iš esmės yra nutekamųjų vandenų įrenginių statyba įvairiuose regionuose bei pavojingų atliekų laikinų saugojimo aikštelių įrengimas ir atliekų nukenksminimo įmonės statyba.

Gegužės 24 d. neeiliniame Seimo posėdyje vidaus reikalų ministras R. Vaitekūnas pateikė informaciją apie incidentą, kuris įvyko gegužės 21 d. prie Kauno. Dėl susidariusios avarinės situacijos pilietis Ptašinskas "sudavė smūgį į veidą Seimo nariui J. Tartilui". Policija iškėlė baudžiamąją bylą, vyksta tardymas, tad ministras plačiau nekomentavo, bet, jo manymu, nebuvo tyčia kėsintasi į Seimo narį, nes "to nebuvo žinoma". Kadangi kol vyksta tyrimas Vaitekūnas ne kažin ką galėjo pasakyti, tad Seimo nariai, remdamiesi asmeniine patirtimi, pareiškė daug priekaištų kelių policininkams, nes šie nelabai išmano, kas tas Seimas, tad ir nerodo deramos paramos tautos išrinktiesiems. Policininkams pasiūlyta "susipažinti su valstybės valdymo struktūromis".

Tačiau posėdis buvo sukviestas įstatymo dėl piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atstatymo tvarkos ir sąlygų pakeitimui.

Dešiniosios opozicijos frakcijos bergždžiai priešinosi LDDP siūlomoms pataisoms, kuriose galimybė atgauti nekilnojamąjį turtą suteikiama tik nuolat gyvenantiems Lietuvoje. Baleţentis sakė, kad visa išeivija sulyginama su numirėliais - jie, nors ir turėjo turto, nėra Lietuvos piliečiai, o nuolat negyvena. Jo nuomone, ši pataisa yra antikonstitucinė, nes Konstitucijoje parašyta, kad piliečiai gali laisvai pasirinkti gyvenamąją vietą. Milčius protestavo prieš pataisas, kuriose sakoma, kad už žemę nebus kompensuojama miestų, kelių užimtose teritorijose ir už tą, kuri paskandinta Kauno mariose.

A. Kubilius pranašavo, kad šis įstatymas netrukus atsiduris Europos žmogaus teisių teisme. Kadangi Vyriausybė neranda pinigų kompensacijoms, tad už ūkinės - komercinės paskirties pastatus su priklausiniais kompensacijos pinigais nenumatytos. Bus duodami vertybiniai popieriai.

LA

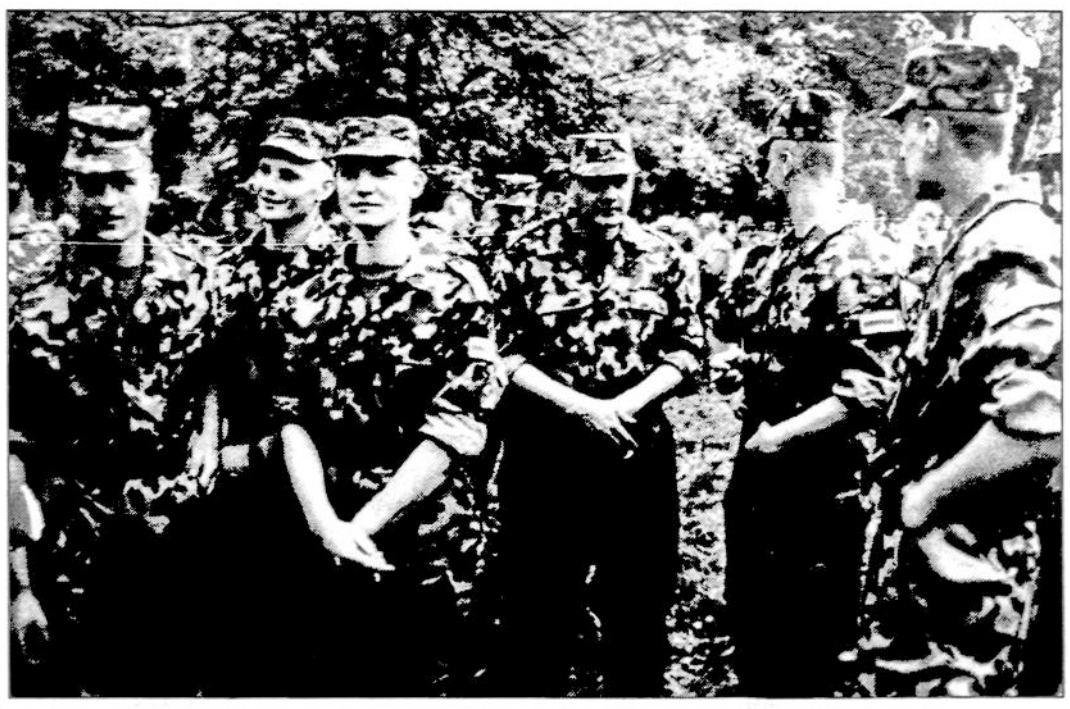

Lietuvos karių ir visuomenės šventė Vilniuje. Viktoro Kapočiaus nuotrauka

Svečių iš Švedijos apsilankymas LŠS centro valdybos būstinėje

Lietuvos Šaulių sąjungos centro būstinėje gegužės 18 d. viešėjo Švedijos Jungtinio savanoriškųjų gynybos organizacijų komiteto (FOS) vadovas Sven Hugosson, šio komiteto moterų savanoriškosios gynybos tarnybos (Lottorna) vadovės pavaduotoja Irene Andersson, Švedijos moterų pagalbinio veterinarijos korpuso vadovė Karin Wiebe ir Švedijos tarnybinių šunų federacijos vadovas Lars-Goran Gustafson, kuriuos lydėjo Krašto Apsaugos ministerijos Tarptautinių santykių departamento vyr. specialistė Albina Jankauskienė ir SKAT štabo Ryšių su visuomene skyriaus vyr. specialistė Onutė Adomavičienė. Garbingi svečiai susitiko su Šaulių Sąjungos vadu Rimvydu Mintautu, LŠS vado pavaduotoju Stasiu Ignatavičiumi, Vilkaviškio šaulių rinktinės vadu Romu Eidukevičiumi ir žurnalo "Trimitas" administratore Laima Užkurniene.

Švedijos vyriausybė parengė projektą, pagal kurį numatoma paremti Baltijos valstybių savanoriškąsias organizacijas. Minėti svečiai atstovauja darbinei grupei, kurios tikslas buvo susipažinti su Lietuvos savanoriškosiomis organizacijomis ir pateikti Švedijos vyriausybei duomenis apie reikiamą pagalbą ir projekto reikalingumą. Švedijos vyriausybės parengtame Lietuvos savanoriškų organizacijų sąraše minima ir mūsų Sąjunga, su kuria pirmiausia ir susitiko ši darbinė grupė.

Susitikimo metu buvo išklausyti Švedijos savanoriškųjų gynybos organizacijų komiteto atstovų vizito tikslai, informaciniai pranešimai apie jų komitetą, kurį sudaro 24 savanoriškosios gynybinės organizacijos ir jos jungia 600,000 narių bei 100,000 Nacionalinės vietinės gynybos narių, apie jų organizacijų veiklą, valstybės finansavimą veiklai vystyti, Švedijos ginkluotąsias pajėgas.

Šaulių Sąjungos vadovai papasakojo svečiams apie LŠS įsikūrimą ir atkūrimą, jos veiklą, sudėtį, problemas, suteikė kitą informaciją. Jiems buvo parodyta archyvinė foto ir videomedžiaga, Sąjungos leidiniai. Pokalbyje buvo tartasi dėl bendradarbiavimo ir paramos Lietuvos šauliams suteikimo, buvo pasikeista dovanomis. Vėliau malonus pokalbis tęsėsi prie kuklaus vaišių stalo.

Manau, kad šis pirmas Švedijos Savanoriškųjų gynybinių organizacijų komiteto vadovų vizitas išaugs į draugystę tarp Lietuvos šaulių ir minėto komiteto organizacijų narių. Komiteto vadovas Sven Hugosson buvo pakviestas į Šaulių sąjungos birželio 2 - 4 dienomis Pabradės poligone organizuojamus karinius mokymus.

Šaulių sąjunga jau artimai bičiuliuojasi su Latvijos Aizsargs organizacija, per Čekijos karo ataše Lietuvoje papulkininkį R. Aksmaną užmegzti ryšiai su Čekijos Sakalų organizacija, manoma atnaujinti ryšius su Estijos analogiška Šaulių sąjungai organizacija.

Stasys Ignatavičius
Lietuvos Šaulių sąjungos vado pavaduotojas

Parlamentarai nėra patenkinti

Rusijoje nėra bendros tautinių mažumų politikos, pažymėjo trys Seimo žmogaus ir tautybių reikalų komiteto nariai, apsilankę praėjusią savaitę Maskvoje. Komiteto pirmininkas LDDP narys Mindaugas Stakvilevičius, kitas valdančiosios frakcijos narys Everistas Raišuotis ir demokratas Valdas Petrauskas šią savaitę dvi dienas lankėsi Maskvoje ir susitiko su Dūmos NVS ir tautiečių reikalų komiteto bei tautybių reikalų komiteto nariais, taip pat Rusijos užsienio reikalų ministerijos atstovais.

M. Stakvilevičius spaudos konferencijoje Vilniuje sakė, kad nemažai buvo bendrauta su lietuvių bendruomenės Maskvoje nariais, apsilankyta lietuviškoje "Šaltinėlio" mokykloje. Seimo narys sakė, kad Rusijoje nėra bendros politikos po visą šalį išmėtytoms lietuvių bendruomenėms ir visus reikalus joms tenka spręsti su konkrečių regionų vadovais. Maskvos meras Jurijus Lužkovas geranoriškai nusiteikęs lietuvių bendruomenės atžvilgiu. Todėl, sakė M. Stakvilevičius, dėl neišspręstų lietuviškosios mokyklos problemų - pirmiausia pastato rekonstrukcijos, reikėtų, kad oficialūs Lietuvos atstovai kreiptųsi pagalbos tiesiai į Maskvos merą. Tokiu būdu, mano Seimo narys, problemą galima būtų išspręsti.

Demokratas Valdas Petrauskas teigė, kad Rusijos valdžia menkai tepadeda lietuvių bendruomenei. Pasak jo, ta parama yra žymiai mažesnė, nei Lietuvos pagalba rusų bendruomenei. V. Petrauskas sakė, kad tik ambasados Maskvoje dėka Rusijos lietuvių sąjunga turi nedidelį kambarėlį pačioje ambasadoje. Tuo tarpu Rusija, sakė Seimo narys, propogandiniais tikslais "per padidinamąjį" stiklą vertina rusų padėtį Baltijos kraštuose ir čia iškylančius sunkumus. "Lietuvių padėtis Rusijoje tikrai sunki", sakė V. Petrauskas.

E. Raišuotis pažymėjo, kad nepaisant visų problemų, demokratiniai poslinkiai Rusijoje net ir tautinių mažumų atžvilgiu jaučiami. "Sprendžiamas ne vien aborigeninių tautų likimas. Bus teisiniu būdu sprendžiami ir lietuvių reikalai, o jų mes neturim teisės vadinti aborigenais", sakė E. Raišuotis.

AGEP

Privačios parduotuvės Vilniuje alkoholio skyriuje prekių niekada netrūksta.
Viktoro Kapočiaus nuotrauka

Prikelkime dvasinius idealus

Kas mes esame? Ar tik fizinis kūnas, kurį reikia nuolat maitinti, rengti, gydyti ir prižiūrėti? Po ilgų materialistinio kvaišinimo metų buvęs "homo sovieticus" ima ieškoti kažko nematomo, patvaraus ir amžino, kas tam mirtingam kūnui suteikia egzistencijos prasmę. Ima ieškoti sielos...

O kas esame mes - lietuviai? Lietuva - Marijos žemė, darbščių ir dorų žmonių kraštas, sugebėjęs išlaikyti gimtąją kalbą ir lietuvišką raštą net tamsiausiais caro priespaudos, spaudos draudimo laikais. Toks buvo Lietuvos įvaizdis, įkvėpęs daugelį širdžių aukotis Tėvynės labui. O šiandien - kokia ji, toji naujoji Lietuva, išėjusi iš nelaisvės namų? Deja, šiandien jau negalime pasakyti, kad tai "darbščių ir dorų žmonių kraštas". Kažkas taikliai pastebėjo, kad Lietuva tapo dideliu kiosku. "Darbas puošia žmogų", - šis posakis nūnai daugeliui sukelia šypseną. Plinta Gariūnų turgaus "filosofija": kam mokytis, kam dirbti, jei galima pigiau nupirkti - brangiau parduoti ir per dieną uždirbti tiek pinigų, kad vargšas inteligentėlis neuždirbs per metus. O "buvusiųjų" nešvarūs pinigai? Nesąmonė! Pinigai juk neturi kvapo. Užtat už juos galima nupirkti viską pasaulyje! Žaibiškai susiformavę tokią "filosofiją", į gatves pasipylė naujos kartos monstrai su odiniais švarkais, prikimštoms piniginėms ir tuščiomis galvomis bei širdimis. Kaip tankai ar kaip robotai jie žengia per žmones, stumdydami į šalis visus, kurie "nemoka daryti pinigų", šaipydamiesi iš jiems nesuvokiamų ir neprieinamų dvasinių vertybių. Į juos žiūrint, nenorom ateina į galvą mintis - gal jie yra tik tušti bedvasiai kevalai?

Lietuva - Marijos žemė, darbščių ir dorų žmonių kraštas, gavusi laisvę, išleido visus demonus iš butelių - nes panoro gyventi "kaip Europa", paragauti uždraustų vaisių, "kaip visos civilizuotos šalys". Tiesa, žymi dalis inteligentų, 'dirbusių ideologinį darbą", anot sovietinės terminologijos, ir negalėjusių atvirai lankyti bažnyčios, apsidžiaugė, gavę dvasios laisvę ir atsigręžė veidu ir širdimi į Dievą. Tačiau turto aistra kaip maro bacila užkrėtė ir kai kuriuos dvasinguosius - jie neatlaikė išbandymo, iš pradžių metėsi į kovą už savo vaikų saugią, aprūpintą ateitį, o paskui pamažėle pajuto pinigų skonį ir iškeitė dvasines vertybes į materialines. Praturtėję ir įsitvirtinę elitinėje visuomenės dalyje, jie tikisi kada nors vėl grįžti prie Kristaus nurodyto kelio. Bet ar nebus vėlu, ar per storą lašinių sluoksnį prasiskverbs artimo meilės dvasia?

Dažnai prisimenu Seneką, sakiusį, kad turtingiausias žmogus yra tas, kuriam užtenka tiek, kiek turi. Lietuviams, matyt, teks persirgti privataus turto kaupimo sindromu, kurį buvo uždraudę sovietai. Atėję į valdžią ar pripuolę prie kitų "lovių", daugelis karštligiškai grobia sau, savo vaikams, anūkams ir net proanūkiams, apiplėšdami Lietuvą. Gal tai reakciją į buvusį "uždraustą vaisių"? O gal tas turto kaupimas padeda neturintiems dvasinio pagrindo susidaryti tvirtybės, išlikimo iliuziją... Deja, nešvarūs pinigai neatneša laukiamos laimės ir ramybės, jie tik užblokuoja protą ir sielą, kaip kiekvienas blogas darbas, kuris užteršia širdį ir uždaro dieviškosios informacijos kanalus. Nuodėmė gimdo nuodėmę ir tai, kas vakar žmogui atrodė žema ir bjauru, šiandien tampa pakenčiama, o rytoj bus pervesta į adoruojamų vertybių skalę.

Sparčiai europėjame, pasisavindami, deja, ne tikrąsias vertybes, o tai, kas ir Europoje, ir Amerikoje laikoma netoleruotina, smerktina - korupciją, mafijozinius karus, narkomaniją, seksualinę laisvę, vagystes, žudymą... Kultūra, menas, muzika, literatūra jau nėra prestižinė tautos egzistavimo sfera, jos vietą užėmė komercija.

O juk mažos tautos į pasaulinį kontekstą įsipina tik per savo kultūros savitumą. Tad kam mes, lietuviai, būsim įdomūs, pamynę savo tradicijas, papročius, iškeitę savitą, šimtmečiais puoselėtą dvasinę kultūrą į "pasaulinius standartus" ar europietiškus erzacus?

Ačiū Dievui, dar Lietuvoje neįvyko totalinės dvasinės transformacijos, dar monstrai neužvaldė viso krašto. Dar pilnos bažnyčios tikinčiųjų. Dar tebegyvos gražios lietuviškos tradicijos su turtingais žemaičių, aukštaičių, dzūkų, suvalkų etninių papročių atspalviais. Dar yra dvasingų žmonių, trokštančių grąžinti tikrosioms dvasinėms vertybėms jų pirmapradę reikšmę. Turime atgaivinti tautos dvasią. Turime vienadienėms vertybėms priešpastatyti amžinąsias. Turim gelbėti jaunimą, suviliotą klaidingos laisvės sampratos ir godžiai besimėgaujantį tik šios dienos malonumais.

Kadangi dauguma jaunų žmonių žymiai noriau valandų valandas pratūno prie televizoriaus, negu paima knygą į rankas, mes, grupė kino profesionalų, "subyrėjus" Lietuvos kino studijai, nutarėme įsteigti krikščionišką videostudiją ir kurti filmus apie didžios dvasios žmones - menininkus, mokslininkus, dvasininkus, dirbusius Tėvynei ir Dievo garbei be išskaičiavimo ir asmeninės naudos, kaip pavyzdį pernelyg egoistiškai nusiteikusiam jaunimui, kad suvoktų, kur yra tikroji gyvenimo prasmė. Norėjome kurti filmus apie etnines lietuvių grupes, jų papročius ir tradicijas, galinčius sudominti ir visą pasaulį; apie lietuviškas patriarchalines šeimas, gyvenančias pagal Dešimt Dievo Įsakymų, apie jaunas šeimas, bandančias gyventi pagal gamtos kalendorių ir nežudyti negimusių kūdikėlių; apie Evangelijos tiesas, kurioms kasdien nusižengiame - žodžiu, apie dvasinius idealus, kurie padėtų formuoti naują kartą. Deja, kadangi nepriklausome jokiai politinei grupuotei, esame "Kristaus partijos", anot palaimintojo arkivyskupo Jurgio Matulaičio, nariai, iš jokių instancijų nepavyko gauti finansinės paramos (nors ji dosniai dalinama įvairioms lėkštoms pramoginėms televizijos programoms). Su mielu noru padėtų mūsų grupei Jo Ekscelencija arkivyskupas A. J. Bačkis, remiąs mūsų sumanymus moraliai, tačiau ir jis neturi finansinės galimybės prie vyskupijos įsteigti video filmų studijos, kurioje būtų galima kurti krikščioniškus ir švietėjiškus filmus parapijoms ir mokykloms.

Jei Amerikos lietuviai suinteresuoti padėti Lietuvai dvasiškai apsivalyti nuo užplūdusio blogio ir ugdyti jaunimą krikščioniškų idealų dvasia, jie atliktų be galo svarbią misiją, padėdami įkurti prie Vilniaus arkivyskupijos videostudiją. Bendromis jėgomis išvedę Lietuvą iš nelaisvės namų, dabar turėtume bendromis jėgomis stengtis prikelti dvasinius idealus, pažadinti Dievą kiekvieno lietuvio širdyje.

Roma Pauraitė - Puplauskienė
Vilnius

Šv. Januarijaus stebuklas

Italijos katalikų dienraštis "Avvenire" gegužės 8 d. numeryje rašo apie gegužės 7 d. Neapolyje įvykusį šv. Januarijaus stebuklą.

Šventasis Januarijus, Beneventо vyskupas kankinio mirtimi mirė 305 metų rugsėjo 19 dieną. 432 metais šventojo kankinio kūnas buvo perkeltas į Neapolio katakombas. Šventasis Januarijus plačiai žinomas ir garbinamas dėl garsaus jo kraujo stebuklo, kuris nuo amžių įvairiose aplinkybėse pasikartoja kasmet.

Kraujas yra laikomas dviejuose nevienodo dydžio ir formos hermetiškai uždarytuose stiklo indeliuose. Pirmajame indelyje, kurio talpa yra apie 60 kubinių centimetrų, kraujo yra iki pusės, o antrajame, 25 kubinių centimetrų talpos indelyje kraujo yra tik ant sienelių. Stebuklas įvyksta kasmet šeštadienį prieš gegužės mėnesio pirmąjį sekmadienį (šventojo kūno į katakombas perkėlimo metinės), rugsėjo 19-ąją, mirties metinėse ir gruodžio 16-ąją, įžadinėje šventėje dėl Vezuvijaus ugnikalnio išsiveržimo.

Stebuklo esmė yra ta, kad kraujas, paprastai sudžiūvęs ir sukrešėjęs, staiga atgyja, tampa skystas, o jo kiekis hermetiškai uždarytuose indeliuose padidėja.. Pasikeičia ir bendras svoris: jei sukrešėjas kraujas ir indeliai paprastai sveria 987 gramus, tai atgijęs kraujas ir indeliai ima sverti kilogramą ir 15 gramų.

Mokslininkai spektroskopiniais bandymais nustatė, jog indeliuose yra žmogaus kraujas, tačiau nepavyko rasti kokio nors natūralaus reiškinio paaiškinimo.

Paskutinis stebuklas pasikartojo po 40 valandų maldos prieš šventojo relikvijas. Išvakarėse įvyko iškilminga procesija su šv. Januarijaus relikvijomis iš Neapolio katedros į šv. Klaros baziliką, vadovaujama Neapolio arkivyskupo kardinolo Michele Giordano. Stebuklas įvyko 11 valandą 50 minučių. Kartu su tikinčiaisiais meldęsi prelatai Ambrasi ir Pinto paliudijo, jog kai tik relikvijorius su kraujo indeliais buvo parodytas žmonėms pagarbinimui, kraujas staiga suskystėjo, nors iki to momemto buvo, kaip įprasta sukrešėjęs. Susirinkę tikintieji ilgai plojo stebuklo akivaizdoje, kaip yra įpratę pagal neatmenamą tradiciją daryti, dėkodami už dar vieną šv. Januarijaus ženklą, liudijantį, kad Neapolio dangiškasis globėjas ir toliau rūpinasi savo žmonių reikalais.

Įvykus stebuklui, pastoracinį pasitarimą nutraukė Neapolio arkivyskupas kardinolas Giordano ir nedelsdamas atvyko į katedrą pagarbinti šventojo globėjo relikvijų. Kreipdamasis į susirinkusius tikinčiuosius, kardinolas Michele Giordano kalbėjo: "Nepaisant daugybės bandymų, mokslas negali paaiškinti šv. Januarijaus stebuklo. Jį galime suprasti tik tikėjimo šviesoje, kaip kvietimą maldai ir atsivertimui. Gyvename istorinėje epochoje, paženklintoje dideliais pasikeitimais įvairiose srityse, bet taip pat lydimoje netikrumo ir baimės. Viso to akivaizdoje Bažnyčia kviečia tikinčiuosius su dar didesniu atsidėjimu skleisti Evangeliją, laikmečio dvasiai pritaikant pastoracinį veikimą. Privalu surasti atitinkamą stilių ir formą kalbėti apie Dievą iš pagrindų pasikeitusiame socialiniame ir kultūriniame kontekste, - pažymėjo kardinolas Giordano. - Istorinės epochos keičiasi, bet visų laikų žmonėms kelias spręsti savo vidines problemas ir klausimus išlieka tas pats: tik Evangelijoje žmogus suranda atsakymus į visus klausimus dėl gyvenimo prasmės".

Šventojo Januarijaus stebuklas kasmet kartojasi jau daugiau nei šešis šimtmečius. Pirmą kartą apie įvykusį stebuklą istoriniuose šaltiniuose minima 1389 metais.

VRLS

Lietuvos kardinolui V. Sladkevičiui ir vyskupams

Prašome paremti Krašto apsaugos bičiulių, Vyskupo Motiejaus Valančiaus blaivystės sąjūdžio ir Lietuvos švietimo tarybos (kaip iniciatorių) planuojamus birželio renginius. Juose numatome žadinti žmones savyje ugdyti aktyvios veiklos prieš girtavimą ir kitą blogį nuostatas, sutelkti juos blaivybei ir gėriui skleisti.

Renginiuose kviečiame dalyvauti visas organizacijas, siūlydami joms geriau susipažinti su vyskupo Motiejaus Valančiaus kilniomis idėjomis, mūsų Tėvynėje brendusiomis per 120 metų nuo jo mirties.

Apgailestaujame, kad Nepriklausomoje Lietuvoje iki šiol tik vienoje vyskupijoje veikiama pagal M. Valančių, o kitose šiai artimo meilės misijai tartum stokojama drąsos. Per blaivystę vyskupas Motiejus Valančius vedė tautą į Kristaus Karalystę. Jo Ganytojiški laiškai, raštai, pamokslai, nurodymai, reikalavimai bei įsakymai mobilizavo žmones susitelkti ir įveikti šėtono užmačias.

Mielieji Ganytojai, laukiame Jūsų vieningos veiklos ir paramos tiems, kurie šioje srityje jau energingai triūsia. Laukiame Jūsų Ganytojiškų valančiškų laiškų, kuriais vestumėte visą tautą, net ir abejinguosius, blaivybės ir doros keliu, skatindami juos katalikišku pavyzdžiu mokyti vaikus blaivumo poreikio, griežtai sudrausti girtaujančius, kad ramybė ir santarvė greičiau sugrįžtų į mūsų šeimas ir Lietuvą.

Su malda ir pagarba

Prof. J. Girdzijauskas, inž, J. Kančys, dr. A. Kučinskaitė, ped. J. Kvederaitis, prof. L. Mačiūnas, kun. J. K. Matulionis, dr. R. Pakalnis, akad. G. Uždavinys, kun. D. Valiukonis, akad. Z. Zinkevičius, žurn. A. Žemaitytė.

GALCHUS & GORDON, advokatai, patarnauja sekančiuose teisiniuose reikaluose: nelaimingi atsitikimai, nekilnojamas turtas, imigracija, DWI and all criminal. Virš 20 metų patirtis. Parūpinamas lietuvių k. vertėjas. Konsultacija nemokamai. Galchus & Gordon, 39-07 Bell Blvd., Bayside, NY 11361. Tel.: 718 229-2629.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas, patarnauja teisiniuose reikaluose. Advokatas kalba ir lietuviškai. 134 West St., Simsbury, CT 06070. Tel. 203 651-0261.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.). Tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoj vietoj - OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, NY. Tel. 847-2323 (namų tel. 847-4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, NY 11227. Tel. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. - 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, NY 11368. Tel. 779-5156.

LIETUVIŲ KULTŪRINĖ RADIJO PROGRAMA "AUŠRA". WINC-FM 90.5, Worcester, MA. Sekmadieniais 8-9 val. vakaro, Eduardas Meilus, Jr., 70 Curtis St., Auburn, MA 01501. Tel. 508 753-7232

LAISVĖS ŽIBURIO radijas girdimas sekmadieniais 9 val. ryto iš KDM stoties 1380 AM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, NY 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428-4552. Fax 718 423-3979.

Lietuvos Krikščionišką DEMOKRATIJĄ
ir jos spaudą paremkime dabar:
pinigais, Unitrust, testamentais.
-Tax Exempt #36-2927289-
per:
Pope Leo XIII Literary Fund, Inc.
9050 Troy Avenue
Evergreen Park, IL, 60642
Fax/Tel. 708-636-9562 Klauskite informacijų

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI Į VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.
Fasolino MEMORIALS
66 - 86 80 ST. MIDDLE VILLAGE, QUEENS N.Y. 11379
PHONES (718) 326 - 1282 ; 326-3150
- TAI MŪSŲ VIENINTĖLĖ VIETA -
- GAUSI PARODŲ SALĖ -

†
KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

VYTIS
KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA
- LĖKTUVAI
- LAIVAI (CRUISES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUSAI
- NUOMOJAMOS MAŠINOS
- VIEŠBUČIAI
- ĮDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ
MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELĖMIS
JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA
VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
40-24 235 Street, DOUGLASTON, N. Y. 11363
TEL.: 718 423 - 6161, 1 - 800 - 77 - VYTIS
FAX 718 423 - 3979

DARBININKAS The Lithuanian Weekly Published by Franciscan Fathers

341 HIGHLAND BLVD. BROOKLYN, NY 11207

Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964

Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637

Second Class postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year $30.00. Single copy $1.00.
Published Weekly except 2nd and 3rd week in July

POSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207
— Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA —

E-mail: 71712.107@compuserve.com

Taika tik su teisingumu

Aplinka, kurioje ir mes gyvename, pradžioje buvo labai optimistiška. Tikėtasi, kad po karo švietimo dėka augs žmonijos pažanga, visuomenės gerovė ir tarptautinė taika. Dabar tas optimizmas ima blėsti. "Christian Science Monitor" skelbė visuomenės opinijos tyrimo duomenis, kurie parodę labai sustiprėjusį pesimizmą. Nustojama tikėti pažanga. O kitas laikraštis ("National Catholic Register") vedamajame skelbė: mūsų visuomenė tapo ligota; ligota esanti net ir katalikų bendruomenė.

Vargiai būtų tikslinga ginčytis ar pesimizmo ar ligotumo daugiau dabar, ar anksčiau. Tikslingiau būtų įsižiūrėti į atskirus klausimus, dėl kurių mintys ėmė painiotis ir darosi "ligotos".

Vienas tokių svarbiųjų klausimų dabar - taika. Taikos ilgesys toks stiprus, kad emocijos ima diktuoti klausimo sprendimus.

Vieną sprendimą buvo nurodęs popiežius Paulius VI. Lankydamasis Jungtinėse Tautose, jis kalbėjo: "Never again war, never again war". Vietoje karo siūlė derybas, pagristas "Taikos ir teisingumo" siekimu.

Ilgainiui tie, kurie jo autoritetu norėjo pasiremti, užmiršo žodį "teisingumas" ir tekalbėjo apie naują sprendimą: taika bet kuria kaina.

Įsisiūbavus Vietnamo karui, Amerikos vyskupų konferencija 1971 m. pasisakė dėl to karo: "karą baigti skubiai reikalauja didžiausio pirmumo moralinis imperatyvas". Tas imperatyvas tai pasirinkimas iš dviejų blogybių mažesnės. Esą "žmonių gyvybių ir moralinių vertybių sunaikinimas didesnis negu tai, ko mes tikėjomės, įstodami į šį karą".

Tuose žodžiuose slypi jau nebe teisingumo, o tikslingumo pasirinkimas. Ar ne pastaruoju metu matuojamos ir Vatikano diplomatinės derybos su komunistinėmis valdžiomis, prieš kurias kardinolas Slipyj anose dienose viešai pasisakė? Kai karo ir taikos klausimas sukėlė minčių ir elgesio sąmyšį, pravartu prisiminti dar vieną sprendimą, kurį skelbė prof. Stasys Šalkauskis. Knygoje "Lietuvių tauta ir jos ugdymas" jis rašė:

"Tarptautiniuose klausimuose kaip ir visuomenės santykiuose privalu gerai nusimanyti, kad ne taika tarnauja pagrindu teisingumui, bet teisingumas taikai. Kraštutinis pacifizmas, kuris stengiasi pasiekti taiką bet kuria kaina, padaro kaip tik tą klaidą, kad taiką stato aukščiau už teisingumą. Tiek valstybės vidaus, tiek tarptautiniame gyvenime yra atsitikimų, kad taikingas nusilenkimas neteisybei ir prievartai yra ne kas kita kaip nusižengimas. Rusų inteligentijos nesiryžimas ir nesugebėjimas pasipriešinti kaip reikiant su ginklu rankoje bolševikų revoliucijai buvo priežastis daug didesnių ir ilgiau trunkančių materialinių ir moralinių kataklizmų, kaip kad būtų buvusi griežta ir ginkluota kova už valdžią prieš diktatorišką prievartą... 'Erazmas myli taiką daugiau už Kryžių', pasakė Liuteris. Ir iš tikro yra žmonių, kurie palinksta į taiką vien iš silpnybės. Ne taika, bet tiesa yra aukščiausioji gėrybė" (133 psl.).

Tie žodžiai dėl taikos gali būti paskata ir parama kritiškai sutikti karo bei taikos idėjas, kurios yra užplūdusios šiandien ir mūsų bet kurį, kas neatsisako pats galvoti.

Tėvų pranciškonų rūpesčiai ir sumanymai Kaune

Maždaug tuo pačiu laiku XV amž. pabaigoje Lietuvoje buvo statomos 4 pranciškonų bažnyčios: Vilniuje - Bernardinų, Kaune - Šv. Jurgio, Tytuvėnuose ir Kretingoje parapinės bažnyčios Marijos garbei.

Šv. Jurgio bažnyčia Kaune yra pastatyta prie Nemuno ir Neries upių santakos. Vienuolynas yra prisiglaudęs prie bažnyčios šono.

Sovietinė valdžia atėmė visas bažnyčias, bet leido veikti Kauno kunigų seminarijai, dalinai sugrąžindama seminarijos pastatus. Atsikūręs pranciškonų ordinas stiprėdamas taip pat naudojosi Kauno kunigų seminarija, bet reikėjo ieškoti pastogės, kur vienuoliai klierikai galėtų atskirai gyventi.

Valdžia pradžioje žadėjo grąžinti seną vienuolyno nuosavybę, bet paskui nudelsė. Pranciškonai apsisprendė nebelaukti: Kaune, Žaliajame Kalne, ėmė statyti savo vienuolyną, kuriame klierikai galėtų gyventi. Bet nelauktai atėjo pagalba iš J. Em. kard. V. Sladkevičiaus. Jis dalį valdžios grąžintų seminarijos pastatų, būtent originalų pranciškonų vienuolyną, statytą XV amž. pabaigoje, perdavė pranciškonams. Nors naujojo vienuolyno Žaliajame Kalne statyba ėjo prie pabaigos, vis vien pranciškonai tuoj persikraustė į savo seną ir tikrą tėviškę - Šv. Jurgio vienuolyną.

Tos patalpos buvo labai apleistos, prišiukšlintos ir su kiauru stogu. Gi Šv. Jurgio vienuolyno bažnyčia buvo neįsivaizduojamam stovy: išdaužyti vitražai, kažkur išgabenti altorių paveikslai ir statulos. Daugel metų bažnyčia buvo naudojama kaip sandėlys. Teigiama, kad joje kurį laiką buvusios arklidės.

Vienuolynas yra sujungtas su bažnyčia ir klierikams patogus gyventi. Kadaise buvo ir freskų, bei kitų papuošimų, reikalaujančių restauracijos. Pirmiausia reikia patiems įsikurti. O darbų įsirengiant - daugybė. Kadangi patalpos buvo pritaikomos skirtingiems tikslams, tai reikia patiems dabar čia išgriauti nereikalingus užmūrijimus, nereikalingas sienas, duris.

Įžengus vidun reikia išvalyti labai užgriozdintas patalpas ir apgadintas grindis. Kiek daug šiukšlių teks išnešti, kad galėtum įžengti į pažadėtąjį kambarį. Dar reikia gauti ir būtiniausius baldelius. Taigi klierikai - tikri Naujosios Evangelijos naujakuriai. Pilnam remontui išlaidos bus didelės ir jis ilgai užsitęs. Reikia ir šilto vandens, tualetų, kitų būtinų reikmenų. Čia numatoma įrengti eilę kambarių ir studentams, ir svečiams. Taigi labiausiai reikia skubaus rankų darbo, nes čia norima jau kuo greičiau apsigyventi. Kunigų seminarija buvo kertiniu akmeniu lietuviškame gyvenime. Kai vyravo lenkų įtaka, kai visur kalbėjo lenkiškai, čia, į šią seminariją 1908 m. įžengė Maironis ir pasakė: "nuo dabar kalbėsime lietuviškai".

Jau vien dėl to reikia pakelti darbų sunkumus ir pradėti naują lietuviško religinio gyvenimo ciklą. Tiesa, čia buvo ir gailestingųjų seserų, galėjusių pagydyti žmogaus kūną, mokykla. O dabar šioje vietoje bus ruošiami žmonės, kurie padės krikščioniškam dvasingumui suklestėti.

Kadaise čia buvo daug seminaristų studentų. Tikimasi, kad Dievo apvaizda vėl pripildys šią šimtametę kunigų seminariją ir greta esantį Šv. Jurgio pranciškonų vienuolyną lietuvišku jaunimu, kad Lietuva išliktų lietuviška su Kristumi.

Vytauto bažnyčios likimas

Kaip žinome, Vytauto Didžiojo bažnyčioje, kurią taip išgarsino rašytojas Vaižgantas, dirbo ir dabar tebedirba lietuviai pranciškonai. Po karo kurį laiką sėkmingai tvarkėsi kunigai L. Čechavičius ir R. Mikutavičius. Ankstyvesniais laikais ši bažnyčia buvo aptarnaujama lenkų pranciškonų konventualų šakos, bet neaišku, ar ji priklausė jiems. Tačiau yra žinoma, kad dabar lenkai vienuoliai mokosi lietuvių kalbos ir ruošiasi lenkų pastoracijai Lietuvoje. Nežinia, iš Vytauto ar kurios nors kitos bažnyčios. Svarbu prisimint, kad Vytautui Didžiajam Vytauto bažnyčia buvo jo garbės vainikas, perlas jo karūnoje.

Puikiai suprantame, kad reikia tautom sugyventi, nepažeidžiant to, kas kiekvienai tautai brangiausia ir švenčiausia.

Ilgai mus lenkai "mokė" tautiškumo, negi dabar į savo mokytojus pasikvietė ir Vytautą Didįjį?

Gal ir stiprūs tie žodžiai, bet juos parašyti būtina, nes kiekvienas lietuvis privalo ginti, kas yra šventa ir sava.

Tėv. Placidas Barius, OFM
Pranciškonų provincijolas

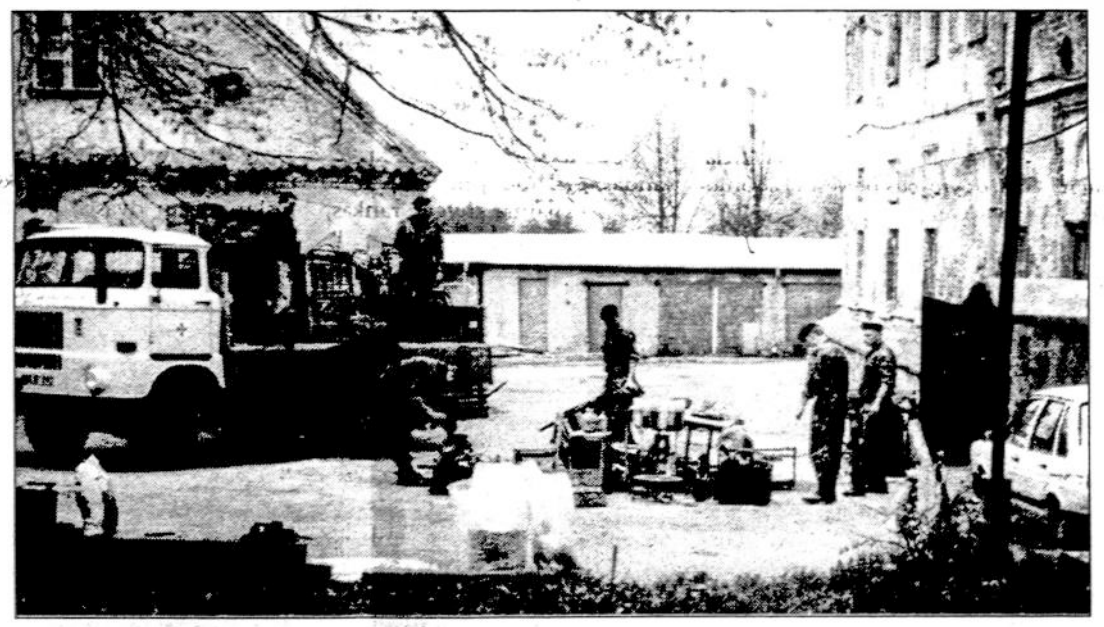

Šv. Jurgio vienuolyne Kaune Lietuvos kariai iškrauna vienuolynui dovanotas lovas ir čiužinius.

Svarstomos pilietybės įstatymo pataisos

Lietuvos Prezidentas susitiko su Komisijos Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymo pataisų projektui rengti nariais.

Šiame projekte Prezidentas įžvelgė dvigubos pilietybės, taip pat sąvokų "repatriantai" ir "pasitraukusieji" apibrėžimo problemas. Pasak Prezidento, neaišku, ką derėtų vadinti repatriantais, taip pat, ką vadinti savo noru iš gimtinės pasitraukusiais asmenimis. Pasak Prezidento, iki šiol tokiais buvo vadinami tik į Vakarus emigravę Lietuvos piliečiai, tačiau nieko nebuvo kalbama apie Rusijoje ir kitose Baltijos valstybėse gyvenančius lietuvius. Svarbiausias išeivių tikslas šiuo metu yra peržiūrėti pirmąjį Pilietybės įstatymo straipsnį, kuriame vartojama "pilietybės atstatymo" sąvoka. Prieš II pasaulinį karą Lietuvos pilietybę turėję išeiviai mano vis dar esą Lietuvos piliečiai, todėl pilietybės jiems nereikia atstatinėti - ji turėtų būti pripažįstama iki šiol.

Pasak komisijos pirmininko Seimo nario Rimanto Markausko, Lietuva buvo okupuota, bet tai nereiškia, kad ji neegzistavo, o jos pilietybė buvo panaikinta. Taip pat buvo siūloma į pataisų projektą įtraukti nuostatą, kad Lietuvos pilietybę turinčių lietuvių išeivių vaikai ir vaikaičiai savaime taptų Lietuvos piliečiais, išsaugant jiems užsienio šalies pilietybę.

Pilietybės įstatymo pataisų projektą rengia Užsienio reikalų ir Teisingumo ministerijų, Prezidentūros pareigūnai, Seimo nariai, taip pat lietuviai išeiviai iš Australijos, Kanados, Vokietijos, Rusijos ir JAV.

Vasaros pabaigoje arba rudens pradžioje bus priimami galutiniai sprendimai, kurie bus pateikti Prezidentui.

AGEP

KARUSELĖJE

Vytautė Žilinskaitė

18

Kompozitorius, atvirkščiai, nubilda it tarantasas.

Taigi O. B. ir jo prognozės "pirštu į dangų" mums reikalingi kaip pats oras. Beje, palyginimas "pirštu į dangų" vargu čia tiks: juk O. B. orui spėti vartoja kur kas modernesnius už pirštą prietaisus. Vis dėlto jei O. B. (ir oratoriai) kada-ne-kada iš tikrųjų pakeltų gyvą, seilėtą pirštą į dangų, - nevedžiotų mūsų už nosies bent tą dieną; dekados ir sezonai - tiek jau to.

Jeigu čia kur suklydau ar persūdžiau, nuoširdžiai atsiprašau O. B., nors man dar niekad neteko girdėti, kad O. B. bent kartelį būtų atsiprašęs. Ką gi, O. B. savo klaidomis pateisinti turi galingų argumentų arsenalą: taifūnai, uraganai, ciklonai, prasiautę kažkur virš Kurilų salų. Tai jie, esą, ir sumaišą visas O. B. kortas. Todėl, rašydama šias eilutes, visai nesu tikra, ar jos pasieks adresatą: gal jį jau nusinešė anticiklonas, pasisukęs nuo Horno rago?

Apie vežikų atgaivinimą

Dabar, kai raketos artėja prie šviesos greičio ir kuriami ekspresai su oro pagalviais, sukarią per valandą 700 km, pasigirsta vis daugiau blaivių balsų, reikalaujančių sugrąžinti vežikus. Esą, mes lekiame į priekį tokiu greičiu, kad, ko gero, niekur nenuvažiuosime.

Tačiau, atrodo, šis delikatesas ant guminių ratų bus skirtas ne kiekvienam, o turistams iš užsienio - kaip ir unguriai, raudonieji ikrai bei kiti skanėstai, kurių mes patys nematome. Tuo tarpu vežikus - matysime. O tai - žingsnis į priekį!

Bet tik negalvojantis žmogus gali pagalvoti, kad vežikų atgaivinimo problema bus taip lengvai ir greitai išspręsta. Ne, reikalas čia kur kas sudėtingesnis. Visų pirma tai liečia patį vežiko asmenį.

Iš praeities paveldėjome ryškų, išbaigtą vežiko tipą. Jo nosis raudonai melsva ir pragerta, jis neįstengia taisyklingai suregzti dviejų žodžių (kaip mūsų jaunieji poetai), labai negražiai šnypščiasi, o apie penkiaaukščius keiksmažodžius nėra ką ir kalbėti. Būtent tokį vežiką (kaip ir šešiolikmečius chuliganus) mums įbruko buržuazinė - feodalinė praeitis.

Suprantama, į tokį postą, kaip vežiko pasostė, šitokios praeities liekanos sodinti negalėsime. Mes ją perduosime taksi parkui, kur pragerta nosis ir plūdimasis bus kaip tik savo vietoje, o patys išsiauginsime šiuolaikinį tarybinį vežiką, palikę jam iš slogios praeities tik slogą ir lopytus veltinius.

Kaip jis atrodys?

Šiuolaikinio vežiko veidą nesunku įsivaizduoti. Visų pirma, tai vyras. Moteris vežikė skamba neįprastai ir nemaloniai, beveik kaip vyras ministrė. O duoti jai į rankas botagą nesutiks nė vienas vyras - užtenka ir kočėlo. Be to, kai moterys atsisės ant pasosčių, kas akmenis nešios ir griovius kas?

Žodžiu sakant, tai bus vyras, tikriau - daug vilčių teikiantis jaunuolis, kuriam buvo sudarytos visos sąlygos tapti Einšteinu arba Mocartu ir todėl jis pasidarė vežiku. Kadangi, kaip jau minėjome, šis jaunuolis vėžins turistus iš užsienio, jis turės būti taip gerai idėjiškai pakaustytas, kaip ir jo arklys. Pageidautina, kad jis būtų poliglotas arba bent mokėtų taisyklingai ištarti: "Have you for selling 100% wool sweater or bolonini raincoat"? Neminėsime, jog nūdienis vežikas privalo žinoti kiekvieną savo miesto akmenį, kad, pavyzdžiui, veždamas turistus į Subačiaus gatvės Barbakaną, taip sumaniai aplenktų II ligoninės patalpas, tarsi jų nė nebūtų.

Maža to: tarybinis vežikas neturi būti užsisklendęs siauruose savo specialybės rėmuose. Niūkindamas stipriai pažabotą arklį, jis puikiai įsisavins politinės taktikos bei strategijos principus. Laisvalaikio metu tikimės pamatyti tarp kamerinės muzikos mėgėjų pusbačių ir jo lopytus veltinius (gal tai pagaliau išspręstų tuščios koncertų salės problemą Kaune?). Vieną kitą vakarą savo radikulito kamuojamas strėnas jis pašildys "Dainavos" kamputyje prie puodelio karštos kavos ir įsidrąsinęs ga! įterps vieną kitą blankų žodelį į sodrų mūsų intelektualų žargoną.

O prie to, kas jau minėta, pridūrę, kad jo nosis (nors ir kažin kiek jis mauktų) ne violetinė (svečiai!) ir kad šnypščiasi jis į specialią popierinę servetėlę, turėsime išbaigtą šiuolaikinio vežiko portretą. Patriūsę tokį vežiką išsiauginsime, sunkiau bus su avižomis.

Tam tikrų keblumų gali sudaryti botagas. Dar neaišku, kas užsiims jo gamyba. Iš vienos pusės, botagas šliejasi prie diržo ir musmušių, kurių lengvajai pramonei ne visada pavyksta išsiginti. Iš kitos pusės - botagas yra neatskiriama arklio, gamybos priemonės, dalis. Dėl to botago gamybos (tikriau, negamybos) klausimu lengvoji ir sunkioji gali susikibti už plaukų. Peštynės tęsis tol, kol, kaip paprastai, abi pusės gaus botagu. Tada botagai pasipils urmu - iki kito ketvirčio pradžios.

Vežikų atgaivinimas atgaivins miestų orą. Jis pasidarys kurkas grynesnis, sumažės kancerogeninių medžiagų: arkliai išmes ne sudegusias dujas, o natūralius produktus. Tai praplės mirštančias kiemsargių funkcijas ir apgaubs jas romantika - gal nebereikės jos ieškoti okeanuose ir kazachstanuose. Be to, šie natūralūs produktai išmaitins visą armiją žvirblių bei kitų paukščių, ir zoologai liausis būkštavę, kad Lietuvoje išnyks sparnuočiai. O poetai, atvirkščiai, gaus patirti didelį nuostolį: jie neteks pelningos ir neišsemiamos temos apie paskutinį Lietuvos arklį.

Vežikų pasirodymas miesto gatvėse sukels šiokių tokių permainų ir tam tikrų organizacinių galvosūkių. Bet kai pagaliau sunkumai bus užpakaly, o priešaky pamatysime nurodytu maršrutu klusniai kaukšint arklį su šorais - nevienas susigraudinęs tursens paskui šią atomo amžiaus eiseną. Iš tikrųjų - koks ultramodernus vaizdas: vingiuota senamiesčio gatvelė, senoviški žibintai, gotika, barokas, oriai ir lėtai riedąs vežikas, o jam iš paskos - lyg rojaus paukščio uodega - koks tuzinas sunkvežimių ir automobilių. Kažkoks šoferis neapsikentęs kyšteli iš kabinos galvą ir baubteli:

- Ei tu, vėžliene Tortila! Negali greičiau pasijudinti su savo nukaršusia kumelpalaike!

Mūsų vežikas neatsigrįžta. Neatsako storžieviui. Jis netgi atleidžia vadžias. Tą patį jis padarytų, jeigu iš paskos judėtų transportas, vežinas dinamitu. Jis žino: organizuoti gatvės kamštį - tiesioginė jo funkcija. Kumelė gali būti visai sustabdoma. Todėl reprezentacinis vežiko cilindras net susiploja nuo siunčiamų prakeiksmų krušos.

- What is it? - išgirsta savo užsienietišką smakrą turistas. - Was ist das?

Vežikas šaltakraujiškai pasitaiso suplotą cilindrą ir mandagiai paaiškina:

- O, they are congratulating our dear, respected guest! It is the typical our salute!

(nukelta į 4 psl.)

pasaulį aplink aplink pasaulį

❒ Birželio 6 d. Briuselyje susitiko Europos Sąjungos šalių prekybos ministrai ir devynių šalių, tokių kaip Lenkija ir Čekija, siekiančių ES narystės atstovai. Nors šalys, norinčios tapti ES narėmis, ir skelbė, kad jų produktams būtų suteiktos galimybės patekti į ES rinką. Europos Sąjungos narės vis labiau bando uždaryti savo valstybines rinkas ypač tokiems produktams kaip žemės ūkio produkcija, plieno ir tekstilės gaminiai.

❒ Uzbekistano prezidentas Islam Karimo birželio 6 d. pradėjo oficialų vizitą Latvijoje. Apžvalgininkai pažymi, kad Uzbekistanas gali tapti gera rinka Latvijos produktams. Abiejų šalių užsienio reiklų ministrai pasirašė bendradarbiavimo sutartis turizmo, transporto bei oro paslaugų, mokslinės ir techninės pagalbos srityse. Uzbekistano prezidentas kalbėjosi su Latvijos prezidentu, premjeru, Seimo pirmininku ir Latvijos verslininkais.

❒ Trys kaukėti vyriškiai Rusijoje Ulan Ude aerouoste birželio 7 d. bandė pagrobti sraigtasparnį M-8 bei pareikalavo $100,000 išpirkos. Penki įkaitai nebuvo sužeisti, po to, kai pagrobėjų vado buvusi žmona ir motina įtikino jį pasiduoti. Praėjusiais metais Rusijoje buvo 120 bandymų pagrobti lėktuvus.

❒ Birželio 6 d. prasidėjo pirmosios bendros karinės pratybos ore ir jūroje, kuriose dalyvauja NATO šalys, taip pat ir Latvija, Lietuva ir Estija. Karinės pratybos vyks pagal programą "Partnerystė vardan taikos". iš viso 12 šalių dalyvauja "Balttop" karinėse pratybose. Lietuvos fregata "Žemaitis", sulaukusi puikaus įvertinimo iš NATO specialistų pusės, taip pat dalyvauja pratybose. Pirmojoje karinių pratybų dalyje koncentruotasi prie bendrų veiksmų suderinimo taikos palaikymo srityje, humanitarinėse ir pagalbos operacijose. Karinės pratybos pasitarnaus stabilumo šiaurinėje Europoje palaikymui.

"Poezijos pavasario-95" laureatas kaunietis poetas Donatas Kajokas.
Viktoro Kapočiaus nuotrauka

Lietuvos Vyčių 102 kuopos istorija

Besiruošdami Lietuvos Vyčių 82-jam seimui, norime supažindinti visuomenę su Lietuvos Vyčių 102 kuopos istorine pradžia. Šią informaciją suteikė L. V. garbės narys Robertas Boris, 102 kuopos narys Vincas Boris ir ištraukas iš L. V. istorijos paruošė Ignas Sakalas.

1920 m. kovo 4 d. kun. Fabijonas Kemėšis, Šv. Jurgio parapijos klebonas Detroite, sušaukė grupelę lietuvių gyvenančių vakarų rajone, pasitarti organizacijos reikalais su svečiu iš Chicagos Ignu Karosu, L. V. Centro valdybos pirmininku. Tuo laiku Šv. Jurgio bažnyčia Detroite buvo vienintelė lietuvių parapija ir bažnyčia, kuri globojo L. V. 79 kuopą. Kun. F. Kemėšio pastangomis buvo organizuota nauja parapija vakarų rajone, kur neseniai atvykę lietuviai įsikūrė. Pirmąją kuopos valdybą sudarė: pirmininkas Juozas Tautkus; vicepirm. Rapolas Piragis; finansų sekretorius, Antanas Buknis, iždininkas Jonas Nakas. Dvasios vadu paliko kun. F. Kemėžis, kuris tuo metu rūpinosi Šv. Antano parapijos steigimu. Nauja kuopa pavadinta 102 kuopa, o nauja parapija pavadinta Šv. Antano parapija oficialiai tapo 102 kuopos namais.

Nuo įsteigimo pradžios kuopa buvo veikli. Tą pačią žiemą buvo suruoštos kelios vakaronės. Muz. Aleksandro Aleksio pastangomis suorganizuotas choras, naujoje lietuvių kolonijoje pasižymėjęs kaip meno pažiba. 1920 m. Ignas Boreišis buvo įšventintas į kunigus ir vietos vyskupo paskirtas rūpintis naujos parapijos reikalais.

Vyčių choras giedojo per lietuvių mišias, kurios buvo aukojamos kitataučių bažnyčioje, kol lietuviai pastatė savo bažnyčią. Savo gražiu giedojimu L. V. choras daug prisidėjo prie lietuvių organizavimo savo parapijoje ir kėlimo religinės bei lietuviškos dvasios.

Kai parapija įsigijo savo patalpas, Vyčiai pradėjo augti ir jų skaičius didėjo. Ruošė vakaronės, vaidinimus, koncertus, įvairius kultūrinius parengimus, o vasaros laiku ruošdavo gegužines ir sporto išvykas. Pelnas iš visų renginių visuomet buvo dalinamas su parapija. Kuopos pastangomis buvo surinkta $6,000 naujiems vargonams nupirkti. Chorui pirmiausiai vadovavo komp. Al Aleksis, vėliau T. Laučiūtė - Mazolienė, muz. J. Jankus, muz. J. Olšauskas, muz. J. Blažis.

Kuopa dalyvavo įvairiuose lietuvių renginiuose: "Lietuvių dienose", tautinėse šventėse, sporto rungtynėse. Kuopa turėjo basebolo ir krepšinio komandas, kurioms ne kartą teko varžytis su kitataučiais, o taip pat su Chicagos, Daytono ir Clevelando Vyčiais.

Antram pasauliniam karui prasidėjus, daugelis narių buvo pašaukti karinei tarnybai. Kuopos veikimas buvo sustojęs, bet energinga pirmininkė Elena Žaliagiriutė - Smolek, kitų talkininkių padedama rūpinosi, kad nariai kareiviai nebūtų užmiršti laiškais ir dovanėlėmis.

Po karo sugrįžus į namus, kun. kleb. I. Boreišis sušaukė jaunimo susirinkimą atgaivinti kuopą. Į valdybą buvo išrinkti: pirmininkė E. Žaliagiriutė - Smolek, vicepirm. E. Slavinas, sekr. M. Slavinas, koresp. sekr. F. Zvirzdinas, fin. sekr. J. Zvirzdinas; iždi. - P. Paramskis.

Vėl prasidėjo gražus kuopos veikimas, kuris ir dabar tebesitęsia.

Regina Juškaitė

Pranešimas iš Romos

Popiežiškoji Šv. Kazimiero kolegija Romoje pareiškia, kad jinėra prisidėjusi prie prel. L. Tulabos Atsiminimų "Nuo Dūsios iki Tiberio" surašymo ir paskelbimo.

Nors Atsiminimai apima laikus, kada autorius buvo Kolegijos rektorius, dabartinė vadovybė neprisiima jokios savo atsakomybės.

Sukilimas Kaune

Šančiai, 1941 m. birželio 22 - 25 d.

"Nemuno" būrys iš degančių kareivinių, ginklų remonto dirbtuvių, spėjo išsinešti šautuvų ir šovinių. Tokiu būdu apsiginklavo. Birželio 23 d. prie Nemuno, ties XII fortu apšaudė raudonarmiečius, neleido jiems persikelti per Nemuną.

Po sėkmingo mūšio su raudonarmiečiais "Nemuno" būrys siunčiamas blokuoti A. Juozapavičiaus prospektą. Pastatę Danų gatvėje kulkosvaidį, apšaudė bėgančius raudonarmiečius, tuo palengvindami "Metalo" būriui įsitvirtinti savo pozicijose. Po kelių valandų "Nemuno" sukilėliai grįžta prie Nemuno. Čia pastatę Kranto gatvėje (alėjoje) kulkosvaidį, apšaudė Nemuno krantinę, nukreipdami ugnį tiek į aukštupį, tiek į žemupį.

-o-

"Metalo" būrys susiorganizavo "Metalo" fabrike. Skuodo, L. Ivinskio, Siūlų ir A. Juozapavičiaus gatvės sudarė fabriko ribas. Visas šios įmonės plotas aptvertas aukšta mūrine siena. Iš šios vietos buvo siunčiama pagalba ginklais ir žmonėmis į geležinkelio stotį, Nemuno pakrantę, Aukštuosius Šančius. "Metalo" fabrikas tapo visų Šančių sukilėlių centru. Iš Drobės ir Sandėlio gatvėse paliktų karišku sandėlių sukilėliai apsirūpino ginklais. "Metalo" būrys, užėmęs palankią gynybai ir puolimui padėtį, kontroliavo A. Juozapavičiaus prospekto judėjimą. Liko atkirsta viena geležinkelio šaka ir pati geležinkelio stotis. Gatvės, vedančios į Aukštuosius Šančius, užblokuotos. Bet koks judėjimas gatvėse sustabdytas. Raudonieji okupantai, norėdami prasiveržti iš apsupties, lėkdavo dideliu greičiu, virsdami sukilėliams judančiais taikiniais. "Metalo" fabriko kieme buvo laikomi į nelaisvę paimti raudonarmiečiai. Šiam būriui vadovavo jaunesnysis leitenantas Maželis.

-o-

"Tilto" būrio sukilėliai telkėsi prie susprogdinto Kauno geležinkelio tilto. Jie apšaudė kitoje Nemuno pusėje susitelkusius raudonarmiečius, neleido iš Aleksoto persikelti į kitą Nemuno krantą.

Pagausėjus sukilėlių skaičiui, birželio 23 d. šio būrio vadu buvo išrinktas leitenantas Jankauskas.

Kautynės Nemuno pakrantėje truko nuo pirmadienio iki trečiadienio (birželio 25 d.).

"Tilto" ir "Nemuno" būrių sukilėliai atrėmė rusų dalinių puolimus, neleido jiems išsilaipinti kitoje Nemuno pusėje ir tokiu būdu išlaikė visų Kauno sukilėlių pasiektas pergales.

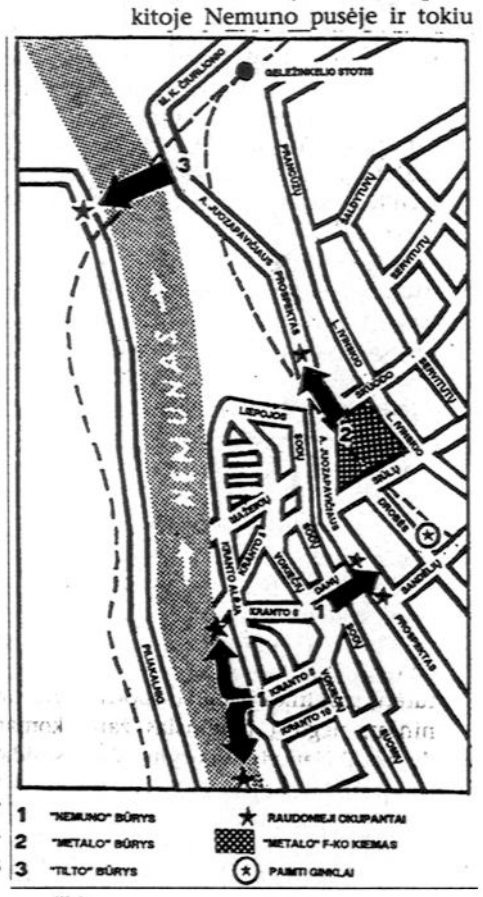

Jul. Čepėnas,
"Metalo" būrio sukilėlis

-- **Mokytojų studijų** savaitė, jau 29-oji, rengiama JAV LB Švietimo tarybos, įvyks rugpjūčio 6 - 13 dienomis Dainavos stovyklavietėje. Šiems lituanistikos kursams vadovaus ped. Vytautas Jonaitis. Jo telef. 616 458 - 6378.

KARUSELĖJE

(atkelta iš 3 psl.)

Turistas atsuka nušvitusį veidą į kamštį ir plačiai dėkingai nusišypso:

- Thank you, gentlemen! I shall pass your salute for my people! Thank you ever so much! Paix! Mir! Družba! Ura!

Ak, ką ir kalbėti, - verkiant mums reikia vežiko! Jau vien dėl to, kad visą kaltę dėl trypčiojimo vietoje galėtume suversti arkliams... Ką ir kalbėti!

Apie T. H.

Nors mūsų gyvenime tiek teigiamybių, kad net per barzdą varva, tačiau teigiamo herojaus literatūroje kaip neturime, taip neturime. Apie šį deficitą kritika kalba jau daug metų iš eilės. "Mes vis dar neturime savo teigiamo herojaus, - kremtasi ir kitus kremta kritikai. - Neturime herojaus, kuris įkūnytų ir sukauptų savyje gražiausius tarybinio žmogaus bruožus bei jo dvasines vertybes ir kartu būtų pilnakraujė, pulsuojanti gyvenimu asmenybė". Dar daugiau: matydama, kad teigiamas herojus vis vien nenori išlįsti iš savo slėptuvės, kritika sutinka nusileisti iki kompromisų ir užmerkti akis prieš vieną kitą neigiamą T. H. bruožą: tegu jis ir šimtą gramų išgeria, ir vienas kitas erotinis - seksualinis nuotykis jam pavelytas, ir dar panašaus masalo kritika uždėtų ant pelėkautų, kad tik herojus susigundytų iškišti savo teigiamą galvą iš gilios olos ir pakliūtų į romano puslapius, o podraug ir į kritikos nagus. Tačiau T. H. kažkodėl neskuba iškištis savo teigiamo pakaušio. Savo slėptuvėje, niekam nematant, jis geria morkų sultis, kad išsigydytų nuo mažakraujystės, ir kantriai laukia palankesnių laikų.

Bet gali būti, kad mes patys kalti dėl tokio ilgo jo slapstymosi. Gal reikėtų paieškoti lankstesnių paieškos formų, nei kritikų pelėkautai; pavyzdžiui, kodėl neišspausdinus "Vakarinėse" tokio skelbimo:

SKUBIAI REIKALINGAS TEIGIAMAS HEROJUS. VIENGUNGIAI APRŪPINAMI GYVENAMUOJU PLOTU. ATLYGINIMAS PAGAL SUSITARIMĄ.

KREIPTIS Į KŪRYBINES ORGANIZACIJAS.

Ir, kas žino, - sustotų kilometrinė eilė kandidatų į T. H.(teigiamas herojus) - lyg prie apelsinų. Išeitų komisija - 12 kūrybinių sekretorių ir 3 literatūriniai konsultantai, eitų, smalsiai apžiūrinėdami kiekvieną pretendentą į T.H., kiek ilgėliau stabtelėdami prie moteriškos kondicijos figūrų, šio to paklausinėdami, kai ką ir pražiodindami, į dantis pažiūrėdami ir vėl į kandidatą įsistebilydami kiaurai matančiomis ir iš mašininkių viską žinančiomis akimis... Toliau... žinote, aš bijau leistis į šiuos brūzgynus; išdrįsiu tik priminti žalvario laikų patarlę: nėra teisybės šiame pasaulyje, nėra ir kažin ar bus.

Bet grįžkime iš brūzgynų prie kritikų, nors neįmanoma susigaudyti, kur prasideda vieni ir baigiasi kiti. Kritikų ir literatūros globėjų priekaištuose stebina viena: jie, kaip matyti, visiškai pamiršo, kad kitados mes turėjome teigiamą herojų! Ir dar kokį! Pamenate: be galo aiški ir visapusiškai teigiama asmenybė, katodas, knibždėte knibždantis pliusų, kuriam nieko netrūko, nebent nelemtųjų morkų sulčių. Kur jis dingo? Ką jis, toks teigiamas, galėjo padaryti neigiama, kad buvo priverstas pasislėpti kažkur užpečky?

Taip, taip, gerai pamename tą šviesų T. H. Paprastai jis būdavo didžiai atsakingas, pats atsakingiausias asmuo visoje įstaigoje, kolektyve ir tuo pačiu knygoje. Šis teigiamas herojus paprastai sėdėdavo savo kabinete, iš kurio tarpais ištrūkdavo savo reikalu, nes tuo metu jau pasigirsdavo balsų, esą T. H. neturįs būti tarp keturių sienų užsidariusi kabinetinė žiurkė. Sugrįžęs jis tyra sąžine vėl patogiai įsitaisydavo krėsle ir minutėlei užmerkdavo paraudusias nuo nemigos akis. T. H. būtinai turėdavo būti neišsimiegojęs - toks jo pagrindinis teigiamas bruožas. Neišsimiegodavo jis dėl vienintelės priežasties: iki gaidgystės, išižiebęs lempą, mąstydavo apie neigiamą herojų, su kuriuo tarybų valdžia plius knygos autorius patikėjo jam dirbti po vienu stogu. Jam betrinant paraudusius vokus, į kabinetą šonu įslinkdavo minėtasis N. H. Jis lyg lunatikas slampinėdavo čia tol, ko! priartėdavo atomazga. Tada įvykdavo lakmuso popierėlio reakcija, po kurios kūrinyje atsirasdavo du T. H. ir trečiajam, kūrinio autoriui, nebelikdavo ką veikti: jis atiduodavo rankraštį leidyklai ir išvažiuodavo į kaimą bulvių.

Toks pat ryškus, tik mažiau judrus T. H. žiemodavo ir vasarodavo dailės kūriniuose. Tai būdavo vyras iš stuomens ir liemens, kojos išskėstos, pečiai galingai atlošti, akys (jei iš profilio - viena akis) visu platumu atmerktos ir subestos į vieną tašką. Tas taškas dažniausiai būdavo horizontas arba labai gerai patręštos žemės plotas, arba pastolis, arba, iš bėdos karvė - jei ji tešmeninga ir neprivati. Beje, kartą užklupau jį žvalgantis į kalakutus, bet man tiesiog pasisekė: paprastai jis neeikvoja dėmesio tokiai smulkmei.

Sunkiau buvo užčiuopti muzikinį T. H. Jis praslysdavo it šlapias kazlėkas - toks jau žanras. Bet, stipriai stipriai užsimerkęs koncerto metu, jo didinga figūra imdavo ryškėti ir formuotis lyg iš butelio lendantis džinas. Vienas muzikologas tikino, girdi, su šiuo T. H. jis turėjęs autentišką tete a tete. Vos išlindęs iš butelio T. H. ėmęs jį, muzikologą, tempti į žiburiais nusėtas kalvas. Ant vienos šių kalvų jie užtikę stūksantį didingą (maestoso) ateities rūmą ir energingai (scherzo) nukreipę į jį savo pėdas. Ir tik paklausykit: jau jau jiedu buvo beženginą (grazioso) per tų rūmų slenksti, jau jau buvo bebarbeną (staccato) į duris, jau jau buvo bepamatą gulbės pieno butelį (adagio), - tačiau imk tu man ir įvyk c. d. al fine kaip tik tą akimirką, kai trūko vos pusės žingsnio! Užuot suspaudęs ateities durų rankeną, jis muzikologas, sučiupo rūbinės žetoną; reikia tik įsivaizduoti, kaip jis kūrė pasiimti palto (vivo espressivo)!

Ir vis dėlto - vis dėlto tebėra sritis, kur T. H. paliko mums savo kandžių apkapotą skrybėlę. Tai masinė daina, kurios neva mes vis dar neturime, bet kurios pilna eteryje ir dar už eterio. Šiose dainose absoliučiai viskas teigiama - nuo kilbuko iki aukštakrosnės. Patekęs į masinės dainos masiškai prikrautą katilą, T. H. taip pat tampa masinis. Jis susivirina su mumis į tokį šiupinį, kad neatskirsi, kur jo nosis, kur tavo ausis. Žodžiu sakant, tu jau nebesi tu, teigiamas herojus nebėra teigiamas herojus; yra masinis teigiamas herojus - M. T. H. Kas būdinga M. T. H.? Jam - mums būdinga štai kas: jūra iki kelių, kosmosas iki kulkšnių, visos kliūtys peršokamos vienu atsispyrimu, jo - mūsų jaunystė amžina, o padangėje, nepaisant O. B. atsiųstų ciklonų, be paliovos spinduliuoja saulė, jo - mūsų veide niekada nevysta šypsena - net jeigu burnoje vėžio metastazė, ir apie jokį kitą meilės jausmą, išskyrus amžiną - vienkartinį, jis - mes nei žinoti nežinome, nei girdėti negirdėjome. Tokia masinė daina yra mums labai reikalinga: kai visai nebepavelki kojų, ją užtraukus, imi dumti kaip vapsvos įgeltas į užpakalį.

Tačiau masinė daina - vieniša sala kur telpa tik T. H. skrybėlė. Šiaip T. H. vis dar kiūto gilioje, stalaktikų privarvėjusioje oloje ir laukia nesulaukia, kada vėl išmuš jo valanda.

(Bus daugiau)

Vėl Lietuvon

į Pasaulio lietuvių sporto žaidynes

Daugelis atsimename1991-sius metus, kuomet į IV-sias Pasaulio lietuvių sporto žaidynes, pirmą kartą pravestas mūsų tėvynėje Lietuvoje, pajudėjo beveik tūkstantinė užsienyje gyvenančių lietuvių kilmės sportininkų, vadovų, palydovų. Dar neramūs tada buvo laikai, Nepriklausomybė dar neseniai buvo paskelbta, svetima kariuomenė dar stovėjo Lietuvos žemėje. Kiekvieną dieną vis buvo tikimasi įvairiausių provokacijų iš didžiojo rytų kaimyno. Viena iš jų - žudynės Medininkų pasienio poste, kaip tik įvyko žaidynių dienomis ir vos nesužlugdė pačių žaidynių.

Tuometinis Lietuvos Aukščiausios Tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis į iš įvairių kraštų, o taip pat ir iš Lietuvos susirinkusiųjų sportininkų grupę tada kreipėsi tokiais žodžiais:

"Mieli tėvynainiai. Po daugelio metų, kai Lietuvoje vyko Tautinė olimpiada, vėl susirinkome iš visų pasaulio kraštų. Ne vien tam, kad pasigalynėtume ir pasižiūrėtume, ką galime, kai norime, bet ir tam, kad sykiu pabūtume, kai mūsų tėvynei Lietuvai nelengva varžytis su daugkart galingesniu už ją kaimynu..."

Jau apsisuko laiko ratas ir 4 kartus keitėme kalendorius. Ir štai, vasarą - liepos mėn. 30 d. Kalnų Parke Vilniuje bus atidarytas V-sis panašaus pobūdžio pasaulio lietuvių sportininkų sąskrydis. Daugelis teiraujasi - na ir kiek šį kartą užsienio lietuvių sportininkų čia suvažiuos.

Logiškai galvojant - šį kartą turėtų susirinkti daugiau sportininkų, negu į praėjusias žaidynes. Tačiau vis atidarymo datai artėjant, entuziazmas važiuoti į šias žaidynes, sakysime, iš JAV žemyno vis mažėja. Tokios nelabai viltingos nuomonės vyravo Šiaurės Amerikos Lietuvių sporto žaidynėse, įvykusiose gegužės 19 - 21 dienomis Clevelande. Šios žaidynės: vykdytos jau 45-tąjį kartą, buvo lyg generalinė repeticija prieš Pasaulio lietuvių sporto žaidynes. Šios Clevelando žaidynės sutraukė net 16 vyrų krepšinio ir 6 jaunių A klasės (žemiau 19 metų) komandas. Čia vyrų a klasėje (stipriųjų grupėje) laimėjimą pakartojo pernykščiai nugalėtojai - Chicagos ASK "Lituanica" (nereikia maišyti su Chicagos LFK "Lituanica", kuri kultivuoja tik futbolą) krepšininkai. Nuo sunkiai atmenamų laikų treneruojama krepšinio veterano Rimanto Dirvonio, šį kartą dar sustiprinta JAV studijuojančiais Lietuvos krepšininkais: 2.11 m aukščio centru A. Vilčinsku ir buvusiu Lietuvos olimpiečiu A. Pazdrazdžiu, "Lituanica" vėl pakartojo pergalę, baigmėje įveikusi Hamiltono "Kovo" krepšininkus 88 - 61. Trečiąją vietą čia užėmė New Yorko Lietuvių Atletų klubo, o IV-ją Clevelando "Žaibo" krepšininkai (jų rungtynės baigėsi aukšta pasekme 130 - 114).

Beje, R. Dirvonio pastangomis vyrų B klasėje žaidė net dvi "Lituanicos" komandos. Taip pat jo klubas buvo išstatęs penketuką ir jaunių A klasėje ir čia taip pat laimėjo I vietą.

R. Dirvonis pažymėjo, kad viena vyrų komanda tikrai vyks į Lietuvą ir tai gali būti tik vieninteli klubinė komanda iš Šiaurės Amerikos. Kanadoje, jo teigimu, yra planuojama daryti jungtinę komandą, o taip pat ir iš JAV susidarys dar bent viena jungtinė komanda.

Tos krepšinio komandos, kurios dalyvavo praėjusiose Pasaulio lietuvių žaidynėse Lietuvoje, pamatė, kad ten komandos yra stiprios ir todėl nenori vykti be savo geresniųjų žaidėjų (tokius visada yra sunkiau "išvilioti" į tolimesnę kelionę). O važiuoti be gerųjų šį kartą nelabai kas nori, nes ten lauktų pralaimėjimai. Tai viena iš pagrindinių nevykimo Lietuvon priežasčių šį kartą. O jų yra ir daugiau.

Žinoma, krepšinis nėra vienintelė šaka, kurioje užsienio lietuviai dalyvaus. Štai Chicagos lietuvių klubo LFK "Lituanicos" važiuoja net dvi futbolo komandos . O kur Chicagos "Neries" tinklininkai, na ir kitų JAV ir Kanados klubų sportininkai, daugumoje pavienių sporto šakų atstovai. Bendrai turėtų iš JAV ir Kanados susidaryti bent ketvertas šimtų dalyvių.

Tačiau ne tiek svarbu, kiek JAV ir Kanados lietuvių atstovų čia bus. Svarbu, kad tose žaidynėse vyrautų draugiška nuotaika ir gimtų noras vieni kitus geriau pažinti, kad užsimegztų pažintys, kurios nedingtų su išsiskyrimu. To labiausiai ir reikia palinkėti!

E. Šulaitis

Paruošta pilietybės įstatymo pataisa

PLB valdybos pranešimas

Vilniuje posėdžiaujanti bendra Lietuvos - Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Pilietybės komisija po ilgų, išsamių ir kartais audringų, dramatiškų diskusijų pagaliau paruošė esminę pataisą dabartiniam pilietybės įstatymui. Toje pataisoje sakoma:

"Lietuvos Respublikos piliečiai yra laikomi lietuvių kilmės asmenys, turėję Lietuvos pilietybę pagal 1919 01 09 - 1939 08 08 Lietuvos pilietybės įstatymus ir išvykę iš Lietuvos iki 1940 06 15, gyvenantys kitose valstybėse, nepriklausomai nuo šiuo metu turimos kitos valstybės pilietybės, jų vaikai ir vaikaičiai".

PLB valdybos vicepirmininkas ir Pilietybės komisijos pirmininko pavaduotojas Rimas Česonis birželio 1 į posėdį pakvietė neseniai į Lietuvą persikėlusį gyventi Balį Gaidžiūną, kurį su Pilietybės komisijos nariais supažindino jo kolega Pilietybės komisijos narys prof. dr. Bronius Nemickas. Balys Gaidžiūnas išsamiai nušvietė savo vargus, kuriuos jis patyrė, ieškodamas Lietuvos pilietybės pripažinimo jau kaip nuolatinis Lietuvos gyventojas.

Pilietybės įgyvendinimo procedūrą ir tvarkos nuostatus Pilietybės komisija stengiasi dramatiškai ir beveik neatpažįstamai prastinti.

Pastaba: Dabar veikiantis Pilietybės įstatymas Lietuvos Respublikos pilietybę pripažįsta tik tiems užsienio lietuviams, kurie turėjo Lietuvos pilietybę ir iš Lietuvos išvyko po 1940 06 15. Suprantame, kad pilietybės komisijos paruoštoji pataisa dabartinio įstatymo nepanaikina, tik jį papildo, pilietybę pripažindama iš Lietuvos išvykusiems ir prieš 1940 06 15.

Rimas Česonis

Pastaba. Žinią perdavė Bronius Nainys.

Vasaros stovyklos Dainavoje

Birželio 17 - 25 d. - Detroito skautai.

Birželio 25 - liepos 9 d. - Moksleiviai ateitininkai.

Liepos 9 - 22 d. - Jaunučiai ateitininkai.

Liepos 23 - 30 d. - Sendraugiai ateitininkai.

Liepos 23 d. - Dainavos metinė šventė ir šimtininkų suvažiavimas.

Liepos 30 - rugpjūčio 6 d. - Heritage (angliškai kalbančio jaunimo).

Rugpjūčio 6 - 13 d. - Mokytojų studijų savaitgalis.

Rugpjūčio 13 - 20 d. - Tautinių šokių mokytojai.

Rugpjūčio 20 - 27 d. - Lietuvių Fronto bičiuliai.

Rugsėjo 1 - 4 d. - Ateitininkų studijų savaitgalis.

Dėl tikslesnės informacijos prašoma kreiptis į Dainavos registratorę Ritą Giedraitienę,tel. 810 - 478 - 8456.

Baltimorės pensininkų klubo pirmųjų metų veiklos apžvalga

Baltimorės lietuvių pensininkų klubo steigiamasis susirinkimas įvyko 1994 m. kovo 6 d. Lietuvių namuose. Dalyvavo 23 asmenys. Išrinkta valdyba: pirm. Algirdas Kudzinskas, ižd. Vytautas Banys, sekr. Aldona Marcinkienė.

Pensininkų valdyba nustatė metinį nario mokestį 5 dol. Kitas susirinkimas buvo balandžio 24 d. Ta proga į klubą įstojo dar 20 naujų narių. Susirinkime dalyvavo ir Juozas Gaila, kuris papasakojo apie dabartinę padėtį Lietuvoje.

Birželio 11 - 12 dienomis Baltimorėje buvo švenčiamos Lietuvių dienos. Pensininkai irgi prisidėjo prie šventės rengimo. Vieni gamino maistą, kiti palaikė tvarką. Po Lietuvių dienų dalis pensininkų išvyko į dainų šventę Lietuvoje. Kitas susirinkimas buvo pensininkams sugrįžus. Salė buvo pilnutėlė, nes kai kurie nariai parsivežė vaizdajuosčių iš dainų šventės. Narių skaičius pašoko iki 50.

Spalio 16 d. susirinkime nutarta padaryti ekskursiją į Atlantic City žaidimų namus. Kaikurie nariai gerokai išlošė. Narių skaičius paaugo iki 60 ir išsilaikė per visus metus.

Gruodžio 18 d. buvo surengtas kalėdinis pobūvis. Salė buvo išpuošta kalėdiniais papuošalais, netrūko ir didelės eglės. Kalėdinę programą atliko Gintaras Dambrava su giesmėmis ir pasakojimais apie kalėdinius papročius. Kun. Kazimierui Pugevičiui sukalbėjus maldą, pradėta kalėdinė vakarienė. Tokios gražios šventės Baltimorėje dar nebuvo buvę. Klubo nariai ir svečiai išreiškė padėką valdybai už jaukų vakarą.

Baltimorės pensininkų klubo valdybos suruoštoje parodoje apie partizanus Lietuvoje. Sėdi uoli pensininkų klubo pagalbininkė Ieva Skudzinskienė, šalia jos klubo iždininkas Vytautas Banys, stovi Antanas Dundzila, rodęs filmą apie partizaną Lukšą - Daumantą ir suruošęs parodą, sėdi žurnalistas Č. Surdokas, stovi ilgametis Lietuvių namų pirmininkas Balys Brasauskas.

Perrinktoji pensininkų klubo valdyba su svečiu Antanu Dundzila prie vieno iš parodos stalų.

Naujai perrinkta Baltimorės pensininkų valdyba: iždininkas Vytautas Banys, pirmininkas Antanas Kudzinskas, sekretorė Aldona Marcinkienė.

Putnam, CT

Lietuvių šventė

Šiemet Lietuvių Susitikimo Šventė - Piknikas bus sekmadienį, liepos 23 d. Visi labai maloniai kviečiami į gražią ir erdvią Nekaltai Pradėtosios Marijos Seserų sodybą susitikti ir pabendrauti, pasidžiaugti visus mus jungiančia Dievo ir Tėvynės meile.

Šie metai ypatingi tuo, kad jūsų aukos padėjo finansuoti mūsų vienuolijos naują statybą Lietuvoje. Š. m. balandžio pabaigoje pirmosios seselės įsikėlė į Dvasinio Atsinaujinimo Centrą Kaune. Šiuo metu jos pradeda darbus ir ruošiasi šventinimo iškilmėms, kurios įvyks spalio 15 d. - per vienuolijos įsteigimo sukaktį.

Stiprėjant mūsų ryšiams su Nepriklausoma Lietuva, dažnėja progos Tėvynėje apsilankyti ir priimti iš ten atvykstančius gimines bei svečius.

Ir štai šių metų Lietuvių Susitikimo Šventės proga didžiųjų laimėjimų: pirmoji dovana - kelionė į Lietuvą. Tai pp. Šimkų bendrovės (Hartford, CT) auka.

Šventės programa: 11 v.r. Mišios koncelebruotos lauke. Pagrindinis celebrantas: Tėvas Julius Sasnauskas, OFM, kuris buvo įšventintas Toronte per Sekmines; 12 val. - Vaišės, užsiėmimai; 3 val. - Neringos stovyklautojų programa, vėliavų nuleidimas; 4 val. - Maldos valandėlė už Lietuvą; 4:30 val. - Didžiųjų dovanų traukimas, užkandžiai prieš kelionę namo.

Tarp įvairių renginių galėsime apžiūrėti parodas ir įsigyti Galdiko paveikslų ar kitų meno kūrinių, išbandyti savo laimę turtingoje loterijoje ir pasivaišinti seselių bei rėmėjų paruoštais skanėstais. Visi maloniai kviečiami atvykti ir smagiai bei prasmingai praleisti dieną artimųjų lietuvių tarpe.

Nekaltai Pradėtosios Marijos seserys ir rėmėjų valdyba

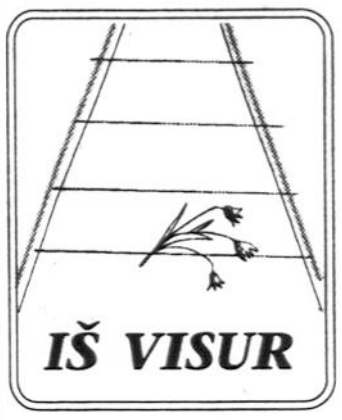

-- **Toronto lietuvių** dramos teatras "Aitvaras" birželio 11 d. Toronto Lietuvių namų Karaliaus Mindaugo menėje suvaidino T. Rutkausko trijų veiksmų komediją "Audra giedroje". Režisavo Aldona Dargytė - Biškevičienė.

-- **Kun. Juozas Aranauskas**, SJ, Aušros Vartų lietuvių parapijos klebonas, Montreal, Que., šiemet švenčia kunigystės 50 metų sukaktį. Iškilmės vyks birželio 25 d. Aušros Vartų parapijos bažnyčioje ir parapijos salėje. Kartu bus pagerbtas ir parapijos choras, kuris šiais metais švenčia 45 metų sukaktį.

-- **Poetas Vladas Šlaitas**, sulaukęs 74 m. amžiaus mirė gegužės 28 d. Hove, Anglijoje, netoli Londono. Velionis buvo gimęs 1920 m. rugsėjo 27 d. Rusijoje. Pirmasis jo poezijos rinkinys "Žmogiškosios psalmės" pasirodė 1949 m. Antrasis rinkinys "Ant saulėgrąžos vamzdžio" laimėjo 1959 m. Lietuvių Rašytojų Draugijos premiją. Po to dar išleido šešis savo poezijos rinkinius. Paskutinė rinktinė "Nesu vėjo malonėje" pasirodė 1978 metais.

-- **Toronto moksleiviai** ateitininkai birželio 17 - 18 dienomis organizuoja poilsio savaitgalį "Kretingos" stovyklavietėje netoli Toronto.

-- **Prof. Vytautą Bieliauską**, Cincinnati ir kitų universitetų psichologijos profesorių, Lietuvos prezidentas Algirdas Brazauskas paskyrė prezidento patarėju specialioms programoms.

-- **Dr. Vytautas Jakavičius**, socialinių mokslų profesorius, nuo 1990 m. dėstąs Klaipėdos universitete, birželio 11 d. Toronto Lietuvių namuose skaitė paskaitą tema "Dabartinės Lietuvos mokslas ir švietimo reforma". Paskaitą rengė Toronto Lietuvių namų kultūrinė komisija.

-- **"Gintaras"**, Toronto lietuvių jaunimo ansamblis, vadovaujamas Ritos ir Juozo Karasiejų, gegužės 27 d. Anapilio didžiojoje salėje įspūdingu koncertu paminėjo veiklos 40 metų sukaktį.

-- **"IPSA International, Ltd."**, bendrovės direktoriai savo susirinkime paskyrė $1,000 lietuvių, Sibiro tremtinių savišalpai paremti per "Tremtinių grįžimo fondą" Vilniuje. Jau gauta padėka iš Vytauto Cinausko, TGF valdybos pirmininko. "IPSA International Ltd." remia ir Medininkų pilies atstatymo darbus.

-- **Dr. Irenai Lukoševičienei**, socialinių mokslų specialistei, Kauno medicinos akademija (KMA) įteikė garbės profesorės diplomą gegužės 10 d. Ji iš Kanados lankėsi Lietuvoje 8 kartus, iš viso praleido 18 mėnesių KMA ir Vytauto Didžiojo universitete skaitydama paskaitas medikams ir mokytojams apie ligonių slaugą, padėdama steigti Slaugos ir socialinės rūpybos katedrą KMA bei Paliatyvinės medicinos draugiją.

-- **Los Angeles, CA**, tradicinės Lietuvių dienos Šv. Kazimiero lietuvių parapijos patalpose ir aplinkoje rengiamos rugsėjo 30 - spalio 1 dienomis. Šventės ruošimo komitetas sudarytas iš LB Los Angeles apylinkės valdybos narių.

-- **Daina Mikužienė ir Živilė Vaitkienė** sutiko vadovauti audimo pamokoms jaunučių ateitininkų stovykloje, Dainavoje. Stovykla vyks liepos 9 - 22 dienomis.

Spauda domisi Saboniu ir Ilgausku

JAV didžioji spauda paskutiniu metu pradėjo dažnai minėti Arvydo Sabonio ir Žydrūno Ilgausko pavardes. Taip pat apie juos žinių įsidėjo ir Chicagos amerikiečių dienraščiai. Daugiausia vietos čia skiriama Saboniui, kuris pristatomas kaip lietuvis, centras, kuris Real Madrid komandai pagelbėjo iškovoti Europos klubinių pirmenybių čempionatą. Aprašomi jo buvusieji sužeidimai, bet sakoma, jog per praėjusius ketverius metus, žaidžiant Ispanijoje, Sabonis problemų neturėjo. Yra cituojamas Portlando Trail Blazers prezidento Bob Whitsitt išsireiškimas: "Mes darysime viską, kad galėtume jį (Saboni) prirašyti". Galvojama, kad Sabonis galėtų užimti Terry Porterio vietą, nes šio sutartis jau baigiasi. Porteris gavo 2.6 milijonų metinę algą.

Kas liečia Ilgauską, tai pabrėžiama, kad šį krepšininką atstovauja Chicagos advokatas Herb Rudoy, kuris pareiškė: "Aš Ilgauską vertinu kaip vieną geriausiųjų iš dviejų ar trijų centrų birželio mėnesio NBA biržoje".

Šį pavasarį mažiau buvo minimas Šarūnas Marčiulionis, kuris prasėdėjo visas pirmojo rato atkrentamąsias rungtynes Seattle komandos žaidimuose prieš Los Angeles klubą ir, panašiai kaip ir pernai, neperžengė pradinio barjero. Seattle ir San Francisco didžiojoje spaudoje tilpo gana griežti Šarūno pasisakymai prieš trenerį Karlą. Kai kurie laikraščiai rašo, jog sekantį sezoną Šarūnas gali atsidurti vienoje iš dviejų naujų NBA klubų - Toronto Raptors arba Vancouverio Grizzlies komandų.

Apie NBA dar tebegalvoja ir Artūras Karnišovas, kurio agentas taip pat daro žygius jam patekti į šios elitinės lygos pasaulyje eiles. Tad, jeigu viskas gerai seksis, nuo šio rudens NBA lygoje galime turėti net keturis lietuvius.

E. Šulaitis

Varžėsi JAV ir Kanados lietuviai krepšininkai

Jau 45-jį kartą buvo suvažiavę JAV ir Kanados lietuviai krepšininkai į metines Šiaurės Amerikos lietuvių sporto žaidynes. Šiemet jos vyko gegužės mėn. 19 - 21 dienomis Clevelande. Čia susirinko 22 krepšinio komandos iš įvairių kontinento vietų, buvo net Los Angeles "Bangos" krepšininkai iš tolimosios Californijos.

Pačių stipriausiųjų grupėje - vyrų A klasėje, kur rungėsi 7 penketukai, pergalę pakartojo praėjusių metų meisteris - Chicago ASK "Lituanica". Šiemet šiam klubui talkino du krepšininkai iš Lietuvos, iki šiol studijavę JAV. Tai aukštaūgis A. Vilčinskas (2.11 m ūgio) ir buvęs Lietuvos olimpietis, dabar McNeese universiteto "most valuable" žaidėjas A. Pazdrazdis.

Šių žaidėjų nuopelnu, o taip pat ir senesniųjų komandos dalyvių ir trenerio R. Dirvonio bendromis jėgomis buvo pasiektas laimėjimas. Be aukščiau minėtųjų, komandoje dar žaidė: P. Stukas, D. Siliūnas, A. Jonynas, J. Faukneris, E. Čilenkas, J. Šemaitis.

Chicagiečiai baigmėje įveikė kietą Hamiltono "Kovo" komandą 88 - 61. Rungtynėse dėl trečios vietos New Yorko Lietuvių Atletų klubas nugalėjo Clevelando "Žaibą 130 - 114. Kovojant dėl V-tos vietos Toronto "Aušra" (jos eilėse buvo Kanados rinktinės narys L. Rautinšas) įveikė iš gerų JAV universitetų rinktinių žaidėjų sudarytą Detroito "Kovo" komandą 107 - 102.

Chicagos ASK "Lituanica" komanda laimėjo I vietą taip pat ir jaunių A klasės (žaidėjai žemiaua 19 metų amžiaus) grupėje.

Beje, Chicagos ASK "Lituanicos" yra vienintelė iš JAV klubinė komanda, kuri dalyvaus šią vasarą Lietuvoje vykstančiose V-se Pasaulio lietuvių sporto žaidynėse. Kiti klubai darys jungtines krepšinio komandas.

Žvelgiant į Šiaurės Amerikos lietuvių sporto žaidynių praeitį reikia pažymėti, kad jos buvo pradėtos 1951 metais Toronto mieste, Kanadoje. Pradžioje jos buvo vadinamos "Olimpijadomis". Tik nuo trečiųjų žaidynių 1953 metais buvo atsisakyta "Olimpijados" vardo ir tais metais Chicagoje pravestosios, jau buvo vadinamos Šiaurės Amerikos lietuvių sporto žaidynėmis. Beje, pirmųjų dviejų tokių varžybų krepšinio nugalėtojo vardus pelnė Chicagos "Perkūno" sporto klubo atstovai.

45-se žaidynėse Clevelande vyrų B klasėje I vietą nusinešė New Yorko LAK, kuris tik po pratęsimo įveikė Detroito "Kovą" 64 - 63. Vyrų tinklinyje laimėjo Chicagos "Neris", baigmėje nugalėjusi Clevelando "Žaibo" vyresniųjų komandą. O pas moteris išėjo priešingai - ir čia žaibietės finale laimėjo prieš Chicagą 2 - 1.

Šių žaidynių rėmuose buvo ir šachmatai. Jie veržėsi dėl dr. A. Nasvyčio atminimo taurės. Laimėjo Antanas Jasaitis iš Chicagos. Sekančias dvi vietas pasidalino Edvardas Staknys iš New Yorko ir Juozas Chrolavičius iš Hamiltono.

E. Šulaitis

DHL, FEDEX, TNT, UPS pasidalino Lietuvą

UPS (United Parcel Service) turi Lietuvoje 5 filialus, iš kurių lengvai pasiekiamas bet kuris Lietuvos kampas. Tačiau vežioti siuntinius tarp Lietuvos miestų brangu, nes per mažas siuntėjų skaičius. Į Europą siuntinys iš Lietuvos nukeliaus per vieną dieną, į Ameriką - per 2 - 3, į Kiniją - per 3 dienas. Sunkiausia pasiųsti ką nors į Baltarusiją ar Rusiją. UPC stiprioji pusė yra smulkūs, 5 - 10 kg siuntiniai. Nusiųsti laišką iki 2 kg į JAV, Švediją, Vokietiją UPC kainuoja beveik 39 USD, į Australiją - beveik 44 USD. DHL geriausiai siunčia dokumentus. Nusiųsti 1 kg dokumentų į Australiją DHL kainuoja apie 70 USD, 10 kg - 228 USD, į JAV - atitinkamai - 57.5 USD ir 175 USD. TNT klientai yra stambiausieji prekiautojai kompiuteriais Lietuvoje. TNT skubius siuntinius mašina veža į Helsinkį, o iš ten savais lėktuvais skraidina toliau.

Brangiausios yra "Federal Express" paslaugos. Lietuvoje FedEx aptarnauja amerikiečius, turinčius šioje firmoje sąskaitas. Lietuvoje FedEx yra bendra įmonė su Rusija, tad visi ryšiai su pagrindine kompanija eina per Maskvą. Lietuvos rinkoje skubaus siuntinių pervežimo kompanijos investuoja į ateitį, nes pelno užtenka tik nežymiam augimui.

AGEP

***

Restorane antisemitas garsiai šaiposi iš žydų. Už gretimo stalelio sėdinti žydaitė nusižiovauja.

Antisemitas jai sako:

- Jūs taip plačiai išsižiojot, tarsi norėtumėte mane praryti...

- Ką jūs! Mes žydai, kiaulienos nevalgome.

***

- Kas ten?

- Policija.

- Ko jums reikia?

- Atidaryk duris, norime pasikalbėti.

- Kiek jūsų?

- Dviese.

- Tai ir kalbėkitės!

***

Pozuotoja ir dailininkas sėdi jo studijoje, šnekučiuojasi. Staiga pasigirsta durų skambutis.

- Žmona! - išsigąsta dailininkas. - Greit nusirenk ir stok ant pakylos!

***

Moteris mokosi vairuoti automobilį. Jau prieš pat egzaminą ji klausia vairavimo instruktoriaus:

- Man kai kas dar neaišku. Tarkim, bevažiuojant bake pasibaigė benzinas - ar nepakenksiu savo vyro mašinai, jei važiuosiu toliau?

***

- Žiūrėk, dukrele, kad tėtis nesupyktų - labai jau dažnai Vytukas pas tave ateina.

- Nesijaudink, mamyte, tėtis galvoja, kad jis ateina pas tave.

***

Iš kurorto viename traukinio kupė grįžta keturios įdegusios ponios. Viena jų atsidususi sako:

- Grįžusi viską papasakosiu vyrui...

Antra tik ironiškai šypteli:

- Na ir sąžiningumas...

Trečia:

- Na ir drąsumas...

Ketvirta:

- Na ir atmintis...

***

- Mano vyrą tyrė net trys daktarai.

- Nustatė diagnozę?

- Ne. Jie sutarė tik vienu klausimu - kiek aš jiems skolinga.

***

atlanta IE, Inc.
800 - 775 - SEND ▼ 914 - 258 - 5133

Garantuotas, greitas ir saugus siuntinių pristatymas
nuo DURŲ iki DURŲ

Siuntiniai pasieks gavėją per 6 savaites, o oro paštu - per 14-a darbo dienų
į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, BALTARUSIJĄ, RUSIJĄ.

JUNE PICK-UP SCHEDULE

06/15 THURS	PHILADELPHIA, PA	10-12noon
	BALTIMORE, MD	4-5 PM
06/16 FRID	KEARNY, NJ	11-12noon
	PATERSON, NJ	1-2 PM
06/20 TUES	PUTNAM, CT	11-12noon
06/22 THURS	NEWARK, NJ	10-11 AM
06/24 SAT	BROOKLYN, NY	12-1 PM
06/27 TUES	NEW BRITAIN, CT	11-12noon
	NEW HAVEN, CT	2-3 PM
	WATERBURY, CT	4-5 PM
06/29 THURS	PHILADELPHIA, PA	10-12noon
06/30 FRID	KEARNY, NJ	11-12noon
	PATERSON, NJ	1-2 PM

PAPIGINTOS KAINOS Į VILNIŲ šią VASARĄ

	Birž.-rugpj.
Iš New York arba iš Bostono nuo	$886.00
Chicago arba Florida	$942.00
Los Angeles, San Francisco, Seattle	$1,062.00

Pensininkams - papigintos kainos dažnais atvejais. Kainose neįskaityti mokesčiai.

Mes siūlome papigintus skrydžius į Vakarų Europą, Australiją, Pietų Ameriką, taip pat keliones laivu ir skrydžius į Karibų salas.

AIREX TRAVEL AGENCY
382 Broad Ave
Leonia, NJ 07605
(201) 944-1273 (800) 955-7370 (201) 947-2189

VILTIS
(HOPE)
LITHUANIAN RELIEF PARCEL SERVICE, Inc.
368 West Broadway, Boston, MA 02127
TEL.: (617) 269-4455

TIESIOGINIAI SIUNTINIAI IŠ BOSTONO Į VILNIŲ

❒ Siuntinių Agentūra VILTIS pristato siuntinius žmonėms asmeniškai į namus.
❒ Minimalus mokestis už persiuntimą yra $25.
❒ Visi siuntiniai apdraudžiami. Muitų nėra.

PASKUTINIS KONTEINERIS PRIEŠ VASAROS PERTRAUKĄ - BIRŽELIO 26 D.

Nepraleiskite progos dabar išsiųsti savo siuntinius. Liepos mėnesį VILTIES įstaiga ir krautuvė DOVANA bus uždarytos. Per tą laiką bus parengtas naujas rudens konteinerių išsiuntimo tvarkaraštis, kurį VILTIES agentūros siuntėjai gaus paštu asmeniškai. Siuntiniai bus vėl priimami rugpjūčio mėnesį.

VILTIES įstaigoje siuntinius priimame nuo antradienio iki šeštadienio. Informacijos apie siuntinius ir skubų pinigų pervežimą į Lietuvą prašome teirautis telefonu: (617) 269-4455.

Birželio mėnesį siuntinius priimsime:

BROOKLYN, NY	birželio 17 d.	12 - 4 val. p.p.
NORWOOD, MA	birželio 20 d.	6 - 7 val. p.p.

VILTIS - LIETUVIŠKA SODYBA
368 West Broadway
So. Boston, MA 02127
(617) 269 - 4455

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B. S.
77 - 01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N. Y. 11421
WE DELIVER
Tel.: 296 - 4130

ATGIMUSIOS LIETUVOS DAINOS
Jūs galite namuose klausytis gražiausių Lietuvos estradinių dainų, jei įsigysite trijų kasečių komplektą (po 90 minučių kiekviena) tik už 17 dol. (Persiuntimui pridėti 2 dol.) Dėl užsakymų skambinti *Darbininko administracijai* 9 val. r. - 4 val. p. p. tel. 718 827-1351 arba rašyti: Darbininkas (administr.) 341 Highland Blvd. Brooklyn, NY 11207

Visus metus geriausias draugas - "Darbininkas"- lankys jus kas savaitę!
Prenumerata vieniems metams tik $30!

ECONOMY AIRFARES TO VILNIUS
New York-Vilnius-New York $630 r.t.
Chicago-Vilnius-Chicago $675 r.t.
One way to Vilnius $370

FREGATA TRAVEL
250 West 57th Street, 1211
New York, NY 10107
Tel.: (212) 541-5707

MES SIŪLOME
PIGIAUSIAS KELIONES Į VILNIŲ IŠ BET KOKIOS VIETOVĖS AMERIKOJE AR KANADOJE

Ferrante Travel Center
135 Broad Ave., Palisades Park, NJ 07650
(800) 654-2432 (201) 592-8780

Philadelphijos BALFo skyriaus 5 metų veikla

Philadelphijos Balfo skyriaus valdyba susidaro iš 11 labai darbščių ir šalpai pasišventusių valdybos narių. Beveik pusė skyriaus valdybos narių yra garbaus amžiaus ir dirba su Balfu virš 30 metų. Kitą skyriaus valdybos dalį papildo nauji nariai, įsijungę į Balfo veiklą prieš penkerius metus ar vėliau.

Paskutinių penkerių metų laikotarpyje Philadelphijos Balfo skyrius, kuriam vadovauja direktoriai Feliksas Andriūnas ir Juozas Majauskas, suorganizavo ir pasiuntė 12 talpintuvų į Lietuvą. Prie šių didžiulių siuntų prisidėjo trys lietuviškos parapijos: Šv. Andriejaus, Šv. Jurgio ir Šv. Kazimiero. Šiose trijose parapijose yra daug Balfo dosnių trečios kartos kilmės ir išeivijos lietuvių.

Šiais metais gegužės 5 ir 12 dienomis buvo pakrauti 3 talpintuvai ir jie keliauja į Panevėžį. Tai didžiausia ir brangiausia siunta į Lietuvą. Anksčiau talpintuvai buvo siunčiami į Kauną ar Vilnių. Siuntėme talpintuvus į skirtingas Lietuvos vietoves, nes norėjome pasiekti kuo daugiau Lietuvos kampelių, kur šalpa yra labai reikalinga. Visos šios milžiniškos siuntos buvo skiriamos paremti sunkiai gyvenančias buvusias Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių šeimas ir sušelpti tėvynėje vargstančius mūsų tautiečius bei gimines. Todėl, siuntiniai atsidūrė beveik visuose Lietuvos miestuose.

Visose šiose 12-kos talpintuvų siuntose į Lietuvą buvo nusiųsta 11,000 su viršum siuntinių. Siuntiniai svėrė 450,000 svarų su viršum.

Philadelphijos Balfo skyrius su šiomis talpintuvų siuntomis dar parėmė labdaras, ligonines, mokyklas (Panevėžio politinių kalinių ir tremtinių rajone jų Internatines mokyklas), Vilniaus Aklųjų Mokyklą, našlaičius. Lietuvos Universitetų bibliotekos susilaukė amerikietiškų ir išeivijoje rašytų knygų bei žurnalų. Čia tik paminėjau keletą, nes sąrašas per ilgas visas išvardinti.

Šiais metais 75 siuntiniai buvo skirti atsikuriančioms 4 parapijoms, kurios yra Panevėžio ir Tauragės rajonuose. Šioms parapijoms vadovauja kunigai Alionidas Budrius ir Rimas Gudelis.

Siuntiniuose dažniausiai buvo siunčiama avalynė, knygos, drabužiai suaugusiems ir vaikučiams, maistas, medžiagos, megztiniai, net gauti Jones New York Designer nauji drabužiai, vaistai ir žaislai.

Noriu čia ypatingai paminėti, kad per paskutinius dvejus metus buvo pasiųsta iš viso 1,000 maisto siuntinių, kurie svėrė ne svarais, bet tonomis. Šie maisto produktai, kuriuos vartoja įvairūs amerikiečių restoranai, buvo paaukoti privačiai. Taip pat, per paskutinius dvejus metus buvo privačiai paaukota 5,000 svarų riešutų sviesto "peanut butter". Trijų metų laikotarpyje buvo gauta daug svarų makaronų nuo Conte Luna, Inc. of Pennsylvania, 30 dėžių chirurginių instrumentų Šv. Jokūbo ligoninei Vilniuje, paaukojo Johnson & Johnson iš New Brunswick, NJ. Penkerių metų laikotarpyje Tyco Toys, Inc. iš Mt. Laurel davė 12 kompiuterių ir 500 dėžių labai įvairių, brangių ir gražių žaislų.

Kaip matote, amerikiečiai verslininkai labai gausiai remia ir įvertina Philadelphijos Balfo skyriaus šalpos darbą ir veiklą. Skyriaus direktorius Juozas Majauskas sugebėjo pritraukti amerikiečių verslininkus prie Balfo veiklos.

Bendras Amerikos Lietuvių Fondas (BALFas) dirba ir šelpia vargdienius jau 50 metų. Lietuvos Vyčiai irgi ilgus metus padeda atsikuriančiai Lietuvai su finansine parama ir šalpa. Šiais metais Lietuvos Vyčių Gintaro apskritis ir American Lithuanian Club of Whiting, New Jersey, per Balfą nusiuntė beveik 200 S.O.S. siuntinių tremtinių šeimoms, gyvenančioms Panevėžyje ir prisidėjo su finansine parama. S.O.S. - tai šeimos, kurioms labiausiai reikalinga parama. Jų sąrašus sudarė Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių pirmininkas Balys Gajauskas ir Balfo Centro pirmininkė Marija Rudienė.

Lithuanian Mercy Lift dviejų metų laikotarpyje prisidėjo prie talpintuvų transportacijos išlaidų. Padėka priklauso pirmininkui J. Lendraičiui.

Rašau šį straipsnį, ne pasigirti, bet duoti pavyzdį, ką galima nuveikti, jei yra didelis pasiryžimas aukotis ir dirbti dėl vargdienių. Balfas, Lietuvos Vyčiai, American Lithuanian Club of Whiting, NJ ir trys lietuviškos parapijos Philadelphijoje dirba daug metų dėl Lietuvos ir jos žmonių. Vyresnioji išeivijos karta ir Amerikoje gyveną trečios kartos lietuviai savo uždavinį atliko labai gerai. Jie išlaikė patriotizmą, meilę savo tautai ir pašventė savo gyvenimą dirbdami šalpos darbą.

Gal aš pajėgiau sugraudinti mūsų išeivijos jaunos kartos truputį atšalusias širdis šalpos darbui? Kristaus žodžiai "Aš buvau alkanas - jūs mane pamaitinote ir aš buvau nuogas - jūs mane aprengėte".

Marija Majauskienė
Philadelphijos Balfo skyriaus sekretorė

Philadelphia, PA, Šv. Andriejaus parapijos salėje klebonas kun. Timotiejus Burkauskas šventina siuntinius, skirtus Lietuvai. Prie daugybės siuntinių stovi Philadelphijos Balfo skyriaus direktorius Juozas Majauskas. Rimo Jako nuotrauka

Worcester, MA

Mūsų tautos genocido paminėjimas

Birželio 4 d. Worcesterio apylinkės Lietuvių Bendruomenės valdyba suruošė niekada neužmirštamų tragiškųjų birželio ir kitų per eilę metų bolševikų vykdyto genocido įvykių paminėjimą.

10 val. ryto Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje už tas visas aukas mišias aukojo ir pamokslą pasakė parapijos vikaras kun. Antanas Nockūnas, MIC. Giedojo parapijos choras, vadovaujamas vargonininkės Onos Valinskienės. Dalyvavo dr. Vinco Kudirkos šaulių kuopa su vėliavomis, ypatingai pasižymėjo šaulės moterys. Buvo malonu mūsų tarpe turėti LŠSI vadą Mykolą Abarių, kuris savo dalyvavimu suteikė mums didelę pagalbą. Jis ir LŠSI Trakų rinktinės vadas g. n. Algirdas Zenkus ne tik nešė Amerikos ir Lietuvos vėliavas, bet ir aukojimo dovanas, o kada po mišių šventoriuje prie paminklo vyko nužudytų aukų pagerbimo trumpos iškilmės, padėjo vainiką. Mišias aukojęs kunigas sukalbėjo maldą.

Popiet Maironio Parko patalpose vyko tolimesnė tąsa šių skaudžių tragiškų įvykių pagerbimo. Vadovavo LB pirmininkas Romas Jakubauskas. Kun. Antanas Nockūnas sukalbėjo invokaciją. Atvyko LŠSI vadas Mykolas Abarius ir jo žmona Onutė, kuri yra LŠSI centro valdybos sekretorė. Vedėjas pakvietė tarti žodį LŠSI vadą Abarių. Trumpai priminė skaudžias mūsų sesių ir brolių kančias. Pareiškė, kad trūksta vienybės tautoje ir išeivijoje. Tik vienybėje išliksime laisvi.

Pagrindinis kalbėtojas buvo Worcesterio Lietuvių Organizacijų Tarybos pirmininkas Petras Molis, kuris pareiškė: mes niekada neturime pamiršti mūsų tautos genocido ir niekada neturime nutraukti šių įvykių minėjimų. Susikaupimo minute pakvietė pagerbti savanorius, partizanus, išvežtuosius ir tuos, kurie žuvo prieš penkerius metus atstatant Nepriklausomybę. Gerai paruoštais statistikos duomenimis nuo 1940 metų birželio 15 dienos pradedant, kada Sovietų Sąjunga okupavo Lietuvą, perėjo visu tuo mūsų tautos genocido keliu iki šių dienų. Priminė, kad dar ir šiandien Sibire yra apie 60,000 lietuvių, kuriais dabartinė Lietuvos valdžia nesirūpina, neskiria jiems lėšų ir nepadeda sugrįžti į savo Tėvynę, nes jie ne Lietuvos piliečiai. Mūsų darbas išeivijoje dar nepasibaigęs, nes ir Lietuvos naikinimo darbas dar tęsiasi. Mūsų jėgos turi būti nukreiptos padėti Lietuvai. Reikia darbo, vienybės ir čia. Dirbkime visi. Išlaikykime meilę savo kraštui ir turėkime tą meilę širdyse tokią, kokią išsinešėme prieš 50 metų.

Nauja LB valdyba

Worcesterio apylinkės Lietuvių Bendruomenės dabartinis sąstatas: pirmininkas Romas Jakubauskas; iždininkas Algis Glodas daugelį metų ne tik pavyzdingai, bet ir tvarkingai atlieka savo pareigas, nariai - Zigmas Dabrila, Arūnas Grigalauskas, Juozas Šeinys. Pirmininkas kvietė ir kitus įsijungti į valdybos narių sąstatą, o darbo užteks visiems.

J. M.

LIETUVOJE ir apie LIETUVĄ

-- **(AGEP) Neseniai Vilniaus** savivaldybėje buvo svarstoma, ką toliau daryti su paminklais, anksčiau stovėjusiais Vilniaus aikštėse. Bronziniai Leninas, Stalinas, Kapsukas, Dzeržinskis ir kiti anos epochos stabai - iš viso 14 - buvo išmontuoti ir saugomi nuo metalo vagių. Kazimieros Prunskienės vyriausybė buvo nutarusi įkurti sovietinės epochos paminklų muziejų. Tačiau muziejus vis dar neįkurtas, o Vilniaus savivaldybė kasmet už paminklų saugojimą turi mokėti apie 7.5 - 10 tūkst. USD. Beje, LA žiniomis savivaldybė už paminklų saugojimą moka apie 1000 USD per metus. Šiuo metu savivaldybė svarsto, ar nevertėtų parduoti paminklus iš varžytynių. Tačiau, kol nepanaikintas Vyriausybės nutarimas steigti muziejų, to daryti negalima. Paminklų vertė taip pat kol kas nenustatyta. Žinoma tik, kad neseniai tona bronzos rinkoje kainavo apie 750 USD. Paminklų postamentų akmenys jau naudojami naujiems paminklams ar kitiems architektūriniams statiniams.

-- **Lietuvos nekilnojamo** turto rinkoje susidarė paradoksali situacija - pasiūla viršija paklausą ne natūraliu būdu, o dėl to, kad didelė gyventojų dalis balansuoja ant skurdo ribos ir rinka netenka pirkėjo, kuriam labiausiai trūksta buto. Žemės kainos palyginti su vidutinėmis gyventojų pajamomis, nenormaliai aukštos, o pagal pasaulinius įkainius labai žemos. Jau daugiau kaip metus nekilnojamo turto kainos nekinta, nes beveik nebeliko galinčių pirkti. Šiuo metu Vilniuje brangiausi žemės sklypai ir butai yra Žvėryne. Žemės aras (100 kv. m) čia kainuoja nuo 3 iki 10 tūkst. USD. 1 kambario butas Žvėryne kainuoja 7 - 14 tūkst. USD, 4 kambarių butas - 21 - 60 tūkst. USD. Antakalnyje ir Centre 1 aras žemės kainuoja nuo 2 iki 5 tūkst. USD. 1 kamb. butai Antakalnyje kainuoja 7 - 13 tūkst. USD, 4 kamb. butai - 17 - 60 tūkst. USD. Labai pigi žemė Žaliųjų ežerų rajone, tačiau visi tušti sklypai jau išpirkti. Vilniaus ribose pigiausia žemė yra Naujojoje Vilnioje ir Riešėje, pakeliui į Uteną. Čia už 10000 USD galima įsigyti 10 arų sklypą. Labai žemos kolektyvinių sodų kainos, nes nedideli 6 arų sklypeliai netinkami užmiesčio vilų statyboms - trūksta erdvės. Vertę turi ne mažesni kaip 20 arų sklypai. Prie labiausiai vertinamų Vilniaus rajonų priklauso Čiurlionio gatvė Naujamiestyje. Dabar vertę lemia ne buto išplanavimas ir sutvarkymas, o vieta. Žvėryne brangiausi butai, esantys tarp Kęstučio gatvės ir Neries pakrantės, Antakalnyje - arčiau Sapieginės miškų.

-- **Trakuose,** prie Totoriškių ežero, atidarytas trijų aukštų "Trakų viešbutis". Jo savininkai - bendrovė "T - Servis". Viešbutis pastatytas ant senų pamatų - kadaise čia buvo dvaras. Pastaruoju metu šioje vietoje buvo Trakų miesto pirtis. Tad savininkai, tenkindami miesto valdžios reikalavimą, įrengė ir nedidelę pirtį Trakų gyventojams. Viešbutyje yra 9 numeriai. Vieno numerio kaina nuo 50 iki 70 USD parai. Pirmajame aukšte įrengtas nedidelis restoranas su lauko terasa ir vaizdu į Trakų pilį. Rūsyje yra 12 vietų pokylių salė ir suomiška pirtis, kurioje valanda kainuoja 50 USD. Savininkai mano, kad klientus jiems pavyks patraukti tuo, kad už kelių metrų yra ežeras, paplūdimys, vandens dviračiai, graži gamta.

-- **Lietuvoje viešėjo** Californijos lietuvių kredito unijos valdytojas ponas Albinas Markevičius su dukra Zina ir sūnumi Mariumi. Lankydamasis "Lietuvos aido" redakcijoje, p. Markevičius papasakojo apie Amerikos lietuvių įsteigtą Pagalbos Lietuvai fondą. Šis fondas veikia pagal Californijos įstatymą, kuris leidžia aukotojams mokėti mažesnius mokesčius. Fondas gali remti informacijos priemones, ypač tas, kurios sunkiau verčiasi, nes tai parama demokratijai. Pagalbos Lietuvai fondas gali būti ir testamentų vykdytoju - tinkamai sutvarkius dokumentus, žymiai sumažėja mokesčių dalis. Nemaža lietuvių yra pavedę fondui tvarkyti savo testamentus. Fondas, rūpindamasis Rytų Lietuva, užsakė miestelių bibliotekoms ir "Lietuvos aidą".

-- **Prieš pusmetį** dalis Lietuvos reprezentacinių medžioklės plotų 10 -čiai metų buvo išnuomota privačiam "Tauro" klubui. Klubo prezidentu visuotiniame narių susirinkime buvo išrinktas Seimo Užsienio reikalų komiteto pirmininkas dr. Kazys Bobelis. Klubui priklauso 21 medžiotojas. Ukmergės urėdijos Žaliosios girios geriausius medžioklės plotus, kuriuos išsinuomojo "Tauro" klubas, mėgo ir sovietiniai Lietuvos vadovai. Čia medžiodavo Antanas Sniečkus. Pasak dr. Kazio Bobelio, "Tauro" klubui priklauso atstatydintas "Lietuvos kuro" generalinis direktorius Juozas Ilikevičius, Prezidentas Algirdas Brazauskas, aplinkos apsaugos ministras Bronius Bradauskas. Lietuvos Vyriausybė 1 % bendrų šalies medžioklės plotų nutarė skirti diplomatinio korpuso, reprezentacinėms reikmėms. Šioms reikmėms ir buvo skirti Žaliosios girios medžioklės plotai. Miškų ūkio ministro įsakymu šie plotai be konkurso buvo išnuomoti "Tauro" klubui. Metinė 3642 ha medžioklės plotų nuoma įvertinta 1063 litais (apie 250 USD). Pasak dr. Kazio Bobelio, nėra jokio skirtumo tarp šimtų kitų medžioklės būrelių ir "Tauro" klubo, nes šiandieninis ministras rytoj gali nebebūti ministru, o medžiotojų būrelyje niekas nežiūri į pareigas ir profesijas.

-- **Vakarų Lietuvoje** gerai žinomos striukės, kombinezonai, kelnės, sijonai su firminiu "Šatrijos" ženklu. Jau 1988 metais "Šatrijoje" buvo naujausia vokiečių ir japonų technika, buvo modernizuoti cechai, sudarytos sutartys su Vakarų firmomis. "Šatrijoje" pasiūtais rūbais vilki Suomijos paštininkai, kelnes iš Klaipėdos noriai įsiveža prancūzai.

-- **"Ąžuolyno" poilsio** namų direktorius, Neringos miesto meras, rūpinasi, kaip į Neringą patraukti Lietuvos ir užsienio turistus ne tik vasarą, bet ir visus metus. Iš daugiau kaip 100 Neringos poilsio namų, tik keli turi šildymą. Pertvarkius šias poilsio įstaigas, atsirastų darbo vietų. Neringos gyventojai parduoda 1 kambario butus turtingiems vasarotojams už 25 tūkst. USD.

Lietuvos Vyčių centro valdybos susirinkimas

Lietuvos Vyčių Centro valdybos ir komitetų pirmininkų posėdis birželio 3 d. vyko Novi, MI. Dalyvavo 20 narių iš Illinois, Maryland, Massachusetts, Michigan, New Jersey, New York, Ohio, Pennsylvania ir Rhode Island valstijų. Suvažiavimą globojo 102 kuopa, veikianti Detroite. Posėdis vyko Novi Hilton viešbutyje.

C. V. pirmininkė Evelyna Oželienė išvyko Lietuvon atstovauti Lietuvos Vyčių organizacijai įvairiuose posėdžiuose, steigiant komitetą kurio tikslas yra sukurti geresnius ryšius ir supratimą tarp Lietuvos, Amerikos ir pasaulio lietuvių. I vicepirmininkas Tom Bruzga sukalbėjo maldą ir vadovavo posėdžiui. 102 kuopos narys ir 82-ojo seimo komiteto pirmininkas Tim Baibek kuopos vardu sveikino visus atsilankiusius ir linkėjo geros viešnagės Detroito priemiestyje. Jis apibūdino ruošą Vyčių seimui. Pranešė, kad per banketą, kuris įvyks rugpjūčio 12 d., vyks ir buvusiųjų Šv. Antano mokyklos mokinių klasių (1931 - 1971) suvažiavimas - "reunion". Taip pat pranešė, kad banketo metu garbės svečias lietuvių kilmės George Perles, buvęs vyriausias futbolo komandos treneris, bus apdovanotas specialiu Vidurio Centro rajono medaliu. Seimo užbaigimo mišios bus Šv. Antano lietuvių bažnyčioje, kuri tuo pačiu metu atšvęs savo garbingą 75 metų gyvavimo sukaktį. Šventėje dalyvaus Detroito arkivyskupas kardinolas Adam Maida, vyskupas Paulius Baltakis, OFM ir kiti kunigai.

Vyko valdybos narių ir komitetų pirmininkų pranešimai ateities darbo svarstymai, diskusijos. Per seimą palydėti diskusijos būrelius buvo pakviesti: Seselė Ignė Marijošiūtė, kun. Antanas Saulaitis ir kun. Gintaras Grušas.

Loreta Stukienė paruošė informacinį pranešimą apie oficialų vyčio ženklą ir istoriją, kad Lietuvos Vyčiai galėtų išsirinkti ženklą, kuris būtų vienodai naudojamas oficialiuose raštuose Centro valdybos, apygardos - rajono ir kuopos lygiuose.

Užbaigimo maldą sukalbėjo C. V. pirmininkės pirmas pavaduotojas Tom Bruzga.

6:30 v. v. mišios Ievutės ir Juozo Aukštakalnių namuose. Mišias aukojo 102 kuopos dvasios vadas kun. J. Walter Stanievich.

Po mišių vyko vaišės ir meninė programa.

Kitą Centro valdybos posėdį, numatyta šaukti rupjūčio 10 d. per 82-ąjį seimo suvažiavimą, Novi Hilton viešbutyje, Novi, MI.

Regina Juškaitė

Mielam mokytojui, tauriam lietuviui ir draugui

A.† A.

IGNUI KAZLAUSKUI

gegužės 26 d. Great Neck, NY, mirus, Garbauskų šeimai reiškiu nuoširdžiausią užuojautą.

Mindaugas Tomkus

DARBININKAS

NEW YORKE

341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

E-mail: 71712.107@compuserve.com

Redakcija ..... (718) 827-1352
Redakc. FAX .. (718) 827-2964
Administr. ..... (718) 827-1351

Spaustuvė ..... (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupas ..... (718) 827-7932
Salė (kor.) ..... (718) 827-9645
Salės adm. ..... (718) 235-8386

Vysk. Paulius A. Baltakis, OFM, birželio 8 d. išskrido į Vokietiją, kur Vasario 16-osios gimnazijos mokiniams suteiks sutvirtinimo sakramentą. Po to vyskupas išvyksta lankyti lietuvių Rusijoje - Maskvoje, Murmanske ir kitur. Į New Yorką sugrįš liepos mėn. viduryje.

Didžiųjų birželio trėmimų minėjimas bus birželio 18 d., sekmadienį, Apreiškimo parapijoje. Pamaldos įvyks 11 val. bažnyčioje. Pamokslą sako kun. Vytautas Pikturna, pats buvęs politinis kalinys. Giedos Apreiškimo parapijos choras, vadovaujamas Astos Barkauskienės. Tuoj po mišių mokyklos žemutinėje salėje bus minėjimo antroji dalis. Trumpą įvadinį žodį tars rašytojas Paulius Jurkus. Minėjimo programą atliks naujai susiorganizavusios LB NY apylinkės "Versmė" nariai. Po programos - kavutė.

LD Kunigaikštienės Birutės draugovės narių susirinkimas įvyks birželio 25 d., sekmadienį, 3 v. popiet St. Savukynienės namuose, 74 - 25 85th Rd., Woodhaven, NY. Tel. 718 298 - 3596.

Washingtone, DC, birželio 8 - 9 dienomis įvyko JAV LB Visuomeninių reikalų tarybos suorganizuotas seminaras, o birželio 10 - 11 dienomis ten pat įvyko JAV LB apylinkių pirmininkų suvažiavimas. Iš New Yorko seminare ir suvažiavime dalyvavo JAV LB Tarybos narys Kęstutis Miklas ir Ona Miklienė, o suvažiavime - LB New Yorko apygardos valdybos pirm. Laima Šileikytė - Hood, LB Queens apylinkės atstovė Vida Jankauskienė ir "Versmės" naujųjų ateivių apylinkės atstovai dr. Algimantas Pliūra ir Albina Banienė.

"VILTIES" siuntinių agentūros atstovai Brooklyne, NY, siuntinius vėl priims birželio 17 d., šeštadienį, nuo 12 iki 4 val. popiet Kultūros Židinio kieme, buv. spaustuvės patalpose. Dėl siuntinių paėmimo iš kitų vietovių žiūr. skelbimą 6 psl. Liepos mėn. "Vilties" įstaiga bus uždaryta. Sekantis konteineris bus siunčiamas rugpjūčio mėnesį.

ATLANTA Import Export, Inc., siuntinių į Lietuvą persiuntimo bendrovės atstovai, į New Yorką atvyks šeštadienį birželio 24-ą dieną ir siuntinius priims Kultūros Židinio kieme, buv. spaustuvės patalpose, nuo 12 iki 1 val. popiet. Jokių muitų nėra. Dėl informacijų skambinkite tel.(914) 258-5133. (Dėl siuntinių surinkimo birželio mėnesį kitose vietovėse žiūr. skelb. 6 psl.)

Flushing US Post Office įstaiga išsiuntinėjo 4,000 atvirukų visiems Douglastono apylinkės gyventojams Queense. Atviruke pranešama apie pašto įstaigos atidarymą kelionių agentūros "Vytis" patalpose.

Tautos Fondui Inga ir Alfonsas Tumai a. a. Vinco Dubausko mirties 5 metų sukakties proga paaukojo $50. Tautos Fondas nuoširdžiai dėkoja.

New Yorko estų savaitraštis "Free Estonian World" birželio 1 d. laidoje, pirmame puslapyje aprašo kelionių agentūros "Vytis" surengtą seminarą kelionių į Baltijos kraštus reikalu.

Aldona Mackevičienė a. a. Emilijos Rastenienės šviesiam atminimui paaukojo $50 Tautos Fondui. Ta pati aukotoja $50 paskyrė Tautos Fondui ir a. a. Gražinos Daunienės šviesiam atminimui. Už abi aukas Tautos Fondas nuoširdžiai dėkoja.

New Yorko LB apylinkės "Versmė" susirinkime invokaciją skaito Apreiškimo parpijos klebonas kun. Vytautas Palubinskas. Kairėje - koordinacinės grupės pirmininkas dr. Algis Pliūra.

P. Bivainio nuotrauka

Už a. a. Lidiją Stanaitienę jos mirties 26 metų sukakties prisiminimo mišios bus aukojamos birželio 24 d. 11 val. Apreiškimo parapijos bažnyčioje Brooklyne. Marina ir Zigmas Raulinaičiai prašo gimines ir pažįstamus prisiminti velionę savo maldose.

Gina Ona Jankauskaitė sėkmingai užbaigė studijas C. W. Post universitete įsigydama bakalauro laipsnį politinių mokslų srityje. Gina nuo pat jaunystės veikli skautė, tautinių šokių šokėja, sportininkė, Maironio lituanistinės mokyklos abiturientė. Tėveliai Algis ir Vida Jankauskai ir sesutės Auksė, Nina, Laima, su broliu Jonu linki Ginai laimės ir sėkmės gyvenimo siekiuose.

Apreiškimo parapijoje Brooklyne per Velykų mišias buvo renkamos aukos Lietuvių Katalikų Religinei Šalpai. Šia proga buvo surinkta $1,099.

Kultūros Židinio kavinė, gegužės 7 d. praėjo su dideliu pasisekimu. Kadangi tą dieną Lietuvių Bendruomenės Queens apylinkė ruošė vaidinimą, tai ir į kavinę svečių atsilankė daug. Reikia paminėti, kad dirbantieji kavinėje nei vienas negauna jokio atlyginimo. Dėka šių pastangų Židiniui liko pelno per $700. Dar vis atsiranda geraširdžių žmonių ir dėka jų imanoma rengti kavinę. Šį kartą labai daug prisidėjo asmenys: Petras ir Anželė Petraičiai, Josephina Senken, Ina Gvildienė, Lionginas Vaitkevičius, Aldona Marijošienė, Zina Jankauskaitė, Eleonora Jankauskienė, Roma Vedeckienė, Dana Jakienė, Giedrė Stankūnienė, Juozukas Milukas, Modestas Zikas, Aldona Katinienė, Algis Jankauskas, Algis Česnavičius ir Onutė Povilaitytė. Neužtenka cepelinus daryti - pirma reikia bulves nuskusti, ir čia smarkiai pasidarbavo Aldona ir Vitas Katinai, Petrė Dubauskienė ir Kostas Norvila. Žinoma po visko reikia salę sutvarkyti, ką padarė Petras ir Anželė Petraičiai, vieni atlikę šį darbą. Jeigu praleidau kieno vardą, labai atsiprašau. Linkiu visiems gražios vasaros ir jau dabar pasižymėkit sekančios kavinės surengimo datą, lapkričio 5 d. 1995. Prieš tai, spalio 1 d., jau bus galima papietaut per "Blusų Turgų".

Lietuvoje leidžiamą mėnesinį kultūros žurnalą "Naująjį židinį - Aidus" galima užsiprenumeruoti ir prenumeratą pratęsti per Tėv. Leonardą Andriekų, atsiunčiant jo vardu 44 dol. čekį metams šiuo adresu: Rev. Leonardas Andriekus, OFM, P. O. Box 980, Franciscan Monastery, Kennebunkport, ME 04046. Už tą kainą žurnalas siunčiamas oro paštu. Šis žurnalas yra "Aidų" tęsinys, skiriamas Lietuvos ir viso pasaulio lietuviams.

Dėmesys naujajai organizacijai

"Lietuvos ryto" dienraštis birželio 5 d. rašo, kad gegužės pabaigoje New Yorke įsikūrė pirmoji oficiali naujųjų emigrantų organizacija. Jai priklauso naujieji atvykėliai iš Lietuvos, įsikūrę 100 mylių spinduliu aplink New Yorką. Organizacija vadinasi JAV Lietuvių Bendruomenės New Yorko apygardos apylinkė "Versmė".

Pasak organizacijos vicepirmininkės Albinos Banienės, nelengva buvo surinkti nelegalius atvykėlius, tačiau Niujorko apylinkėse pavyko surasti apie 350 žmonių. Vyskupas Paulius Baltakis, OFM padėjo surasti Brookline katalikų migracijos ir pabėgėlių biurą, kuris padeda įgaliai įsikurti, susirasti darbą, apmoko.

Pati ponia Banienė, į JAV atvažiavo norėdama užsidirbti pinigų. Netrukus ji pradės dirbti didelėje šunų ir jų reikmenų parduotuvėje - dar Lietuvoje p. Banienė augino tris grynaveisles kales. P. Banienė išlaiko dvi savo dukras. Viena mokosi Vasario 16 - osios gimnazijoje, čia reikia mokėti kasmet po $5,000. Vyresnioji dukra mokosi Kaune.

AGEP

Tautos Fondas įamžins lietuvių kančias vaizdajuostėse

New Yorkas. Tautos Fondas skelbia "Lietuvos Gyvosios Istorijos" projektą, kurio tikslas yra kuo greičiau vaizdajuostėse pradėti įamžinti Lietuvos tremtinių, politinių kalinių ir partizanų pergyvenimus. Tokios rūšies medžiaga yra istorinės ir archyvinės vertės ir papildys šiuo metu Lietuvoje leidžiamus atsiminimus.

Gyvas žmogaus ištartas žodis, kuris pergyveno tuos laikus ir tas kančias, yra unikalus ir nepamainomai svarbus dokumentas.

Birželio mėnuo yra ypatingai skaudus savo prisiminimais lietuvių tautai. Tie atsiminimai neturėtų išblėsti ir likti tik popieriuose ar sausuose, kartais net klaidinančiuose dokumentuose. Kol dar turime gyvų liudininkų sovietinio genocido nusikaltimams ir okupacinės valdžios kėslams atskleisti , jų prisiminimus reikia skubiai užrašyti ir sukaupti.

"Lietuvos Gyvosios Istorijos" projektą praveda Tautos Fondo Tarybos narė Rasa Razgaitienė. Patarėjai Lietuvoje yra: Arvydas J. Starkauskas (buvęs Genocido Centro Vedėjas ir dabartinis Laisvės Kovų archyvo Istorikų Grupės narys), Vytautas Musteikis (Liaudies Kultūros Centro videografas) ir prof. Romas Vaštokas. Patarėjos Amerikoje yra Gintė Damušytė ir Daiva Kezienė. Filmavimas bus pradedamas liepos mėnesį.

Norintys paaukoti "Gyvosios Istorijos" projektui, prašomi čekius rašyti: LITHUANIAN NATIONAL FOUNDATION ir siųsti: 351 Highland Blvd., Brooklyn, New York 11207, pažymint ant čekio: "Lietuvos Gyvoji Istorija".

Tautos Fondo Informacija

LB New Yorko apygardos Great Necko apylinkės narių visuotinis susirinkimas įvyko birželio 2 d. Aldonos ir Vytauto Žuko rezidencijoje, Great Neck, NY. Susirinkimui pirmininkauti buvo pakviestas Kęstutis Miklas, o sekretoriauti - Vladas Kilius. Apyskaitinį veiklos pranešimą valdybos vardu padarė pirm. Vytautas Žukas. Jis pranešė, kad su šiuo susirinkimu iki šiol veikusi valdyba atsistatydina ir tuo baigia savo darbą. Po pranešimo vyko diskusijos dėl apylinkės veiklos pagyvinimo ir dėl pastangų įtraukti į apylinkę visus Long Island gyvenančius lietuvius. Į naują penkių asmenų valdybą buvo išrinktos tik moterys. Pareigomis jos pasiskirstė taip: pirm. Irena Vilgalienė, sekr. ir ižd. Rasa Miklienė, vicepirmininkės: Irena Kilienė - kultūriniams reikalams, Lilė Milukienė - socialiniams reikalams ir Aldona Žukienė - renginiams. Valdyba savo pirmame posėdyje svarstė apylinkės veiklos pagyvinimą ir naujų narių pritraukimą.

"Lietuvos aidas", patriotinės minties, plačios informacijos dienraštis, daugiausiai skaitomas išeivijos lietuvių, dėl daugiau kaip dvigubai pabrangusio pašto, buvo priverstas pakelti metinę oro paštu prenumeratą iki $130 nuo 1994 m. rugpjūčio 1 d. Čekį $130 rašyti "Lietuvos aido" vardu ir siųsti JAV įgaliotiniui adresu: Bronius Juodelis, 239 Brookside Lane, Willowbrook, IL 60514. Tel. 708 986-1613.

Sveikiname

Lina Alksninytė Anužis ir Saulius Anužis praneša, kad gegužės 28 d. jiems gimė sūnus, kuris pakrikštytas Marius Aleksandras Anužis. Marius gimė sverdamas 9 lbs. 10 oz. ir buvo 22½" ūgio. Jo seneliai Vytautas ir Irena Alksniniai iš Connecticut ir Česlovas ir Elena Anužiai iš Detroito. Marių namuose pasitiko jo broliukai - Matas, Tadas ir Vytis.

BAISIOJO BIRŽELIO MINĖJIMAS

įvyks sekmadienį, birželio 18 d.
Apreiškimo parapijoje,
Brooklyn, NY

11 val. - pamaldos.

Pamokslą sakys kun. Vytautas Pikturna.
Giedos Apreiškimo par. choras.
Solo - Vytautas Alksninis.

Tuojau po pamaldų apatinėje salėje bus minėjimas.
Kava -- pyragaičiai.
Minėjimas baigsis 2 val. popiet.

Visus atsilankyti kviečia --
LB New Yorko apygardos valdyba

NERINGA
Box 155C RDF #4
W. Brattleboro, VT 05301

VASAROS STOVYKLOS VAIKAMS ĮVYKS:

LIETUVIŲ KALBA:
liepos 9 - 29 d.d. Vaikams 7 - 16 metų. (pilna)
liepos 23 - METINĖ GEGUŽINĖ - PUTNAME
liepos 23 - 29 d.d. programa ypač vyr. iki 17 m.
rugpjūčio 6 - 13 d.d. Šeimoms su vaikučiais.

ANGLŲ KALBA - LIETUVIŲ KILMĖS:
liepos 30 - rugp. 6 d.d. Vaikams 7 - 16 m.
rugpjūčio 16 - 20 d.d. Šeimoms su vaikučiais.

NERINGA
600 Liberty Hwy
Putnam, CT 06260
203 - 928 - 7955

SKELBIMAI

Siūlo darbą

Moterims siūlomi darbai amerikiečių šeimose. Turi susikalbėti angliškai, mėgti vaikus, žinoti namų ruošos darbus. Patikima agentūra. Telef. (516) 377-1401. **(sk.)**

Parduoda

KOMPIUTERIAI

Nauji, su metine garantija, tinkami Lietuvoje ir Amerikoje. Taisymas. Aptarnavimas. Apmokymas. 486DX2-66, Monitorius, 4M, 420 HD. Tik $1,050. Pristatymas į namus ar į ofisą. Galima skirtinga konfiguracija. Gintar Computer Co., Queens, NY. Tel.: (718) 326-2370. **(sk.)**

Parduodamas namas lietuviškoje sodyboje "Giraitė", Ashford, CT. Skambinti tel. (718) 894-6354. **(sk.)**

Išnuomoja

Woodhavene išnuomojamas "studio" butas - 350 dol. mėn. Netoli susisiekimo ir krautuvių. Skambinti tel.: (718) 235-3961. **(sk.)**

Paslaugos

TALPINTUVAI PER TRANSPAK siunčiami kas savaitę. Skubius siuntinius siunčiame **AIR CARGO. TRANSPAK**, 2638 W. 69th Street, Chicago, IL 60629. Telef. 312 436-7772. CONNECTICUT valstijoje 203 232-6600. **(sk.)**

Parduodamos knygos

Fighters for Freedom - Lithuanian Partisans Versus the U.S.S.R. - by Juozas Daumantas. Tai svarbi anglų kalba knyga, nes autorius (tikra pavardė Juozas Lukša) pats buvo partizanų vadas, dalyvavęs įvairiuose žygiuose; aprašo 1944 - 1947 metų partizanų operacijas. Jis net prasimuša į Vakarus, pasiekia Vokietiją ir Prancūziją, atneša daug žinių. Čia pasiruošia tolimesniam partizaniniam karui. Vėl lėktuvu grįžta į Lietuvą ir ten išduotas neužilgo žūva. Lietuviškai šios knygos išleistos kelios laidos. Angliškai išleista ši antroji laida. 279 psl., minkštais viršeliais. Gaunama "Darbininko" administracijoje. Kaina 10 dol. su persiuntimu. **(sk.)**

Povilo Žumbakio, "Darbininko" bendradarbio, radijo programų komentarai, papildyti ir suredaguoti, išleisti knyga "Balionai, bananai ir biurokratai". Tai 205 psl. su 207 išnašomis ir 11 psl. indekso knyga, minkštais viršeliais, vidutinio formato. Komentarai, datuoti nuo 1992 m. liepos 2 d. iki 1993 m. lapkričio 28 d., liečia įvairius politinius, teisinius ir ekonominius klausimus, tautiečių interesus užsienyje ir Lietuvoje. Knyga gaunama, atsiuntus "Darbininkui" 15 dol. auką. Visas pelnas skiriamas lietuviškų radijo programų rėmimui ir lietuviškos spaudos darbų išlaikymui.

"Darbininko" administracija prašo skaitytojus nuolat atkreipti dėmesį į lipinuke ant laikraščio pažymėtą jūsų prenumeratos pasibaigimo datą EXP. Mieli skaitytojai nuoširdžiai prašomi laiku pratęsti prenumeratą ar sumokėti atsilikusį mokestį.

"Darbininko" skaitytoju galima tapti kiekvieną dieną! Padovanokite "Darbininko" prenumeratą savo pažįstamiems bei draugams! Naujienos iš jūsų apylinkės lietuvių gyvenimo, Lietuvos, Pabaltijo kraštų ir viso pasaulio! *Prenumerata vieniems metams - tik $30.*